

LETO XXII. Stev. 85
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC
UREJA UREDNIŠKI ODBOR
List izhaja vsak dan razen
petka - Cena 10 dinarjev

Ljudska

PRAVICA

LJUDSKA PRAVICA
USTANOVljena 6. OKTOBRA
1945
MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT DNEVNIK IN
TEDNIK OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL 1953 KOT DNEV-
NIK NATO PA KOT TEDNIK
OD 1. JUNJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z «BORBO»

PRIJATELJSKI RAZGOVORI

OB OBISKU BELGIJSKEGA ZUNANJEGA MINISTRA

Včeraj je bil Paul Henri Spaak pri Edvardu Kardelju

Beograd, 9. apr. Belgijski zunanji minister Paul Henri Spaak se že tretji dan mudi v Beogradu. Danes dopoldne je bil pri podpredsedniku Zveznega izvršnega sveta Edvardu Kardelju.

Prijateljskemu razgovoru pri podpredsedniku Kardelju, ki je trajal približno pol ure, so prisostvovali veleposlanik Marijan Barišić in državni podsekretar v Zvezičnem svetovnem svetu Anton Vratuša, veleposlanik Georges Delcoigne ter spremljevalca ministra Spaaka Rotschild in Radou. Edvard Kardelj je belgijskemu gostu privedel tudi kosilo, na katero so prišli še podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Svetozar Vukmanović, državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović, podpredsednik Zvezne ljudske skupščine Lidija Sentjurc, predsednik Zbora proizvajalcev Ljudske skupščine Ivan Božičević, člani Zveznega izvršnega sveta Mijalko Todorović, Veljko Zeković, Krsto Popovića, Velimir Stojnić, Slobodan Penčić in Slavko Komar, predsednik izvršnega sveta Srbije Jovan Veselinović, sekretar Zvezne ljudske skupščine Mitar Bakić in drugi. Belgijski zunanji minister je bil dopoldne tudi pri predsedniku OLO Beograda Milošu Miniću. Zlasti se je zanimal za or-

ganizacijo ljudskega odbora Beograda in njegovih občin, za gospodarske probleme in gospodarska sredstva mesta ter za stanovanjsko izgradnjo.

Zatem je bil v Narodnem muzeju, kjer ga je sprejel pomočnik direktorja muzeja Erih Koš. Po ogledu muzeja se je minister sprejel po Kalemegdanu in si ogledal mesto.

Danes popoldne sta Koča Popović in Paul Henri Spaak začela politične razgovore. Sodelovali so naš veleposlanik v Belgiji Marijan Barišić, naš veleposlanik v Franciji dr. Aleš Bebler in pooblaščen minister Mihailo Javorski ter belgijski veleposlanik v Beogradu Georges Delcoigne in šef kabineta belgijskega zunanjega ministra gosp. Robert Rotschild. Razgovori so bili proti večeru zaključeni.

Nocoj je belgijski veleposlanik gospod Delcoigne privedel na čast ministra Spaaka večerjo, nato pa sprejem, ki so se ga udeležili ugledni jugoslovanski državni in politični voditelji ter šefi tujih diplomatskih misij.

Kot pristahev miru in borcev za napredek odnošajev na vseh področjih med vsemi državami je vsekakor naša dolžnost, da z vsemi sredstvi pripomoremo k temu procesu.

Zdi se mi povsem naravno, da lahko vloga, ki jo morata igrati v tem naši dve deželi, po svojem pomenu samo pridobi. Zdi se mi, da gre v tem procesu, o katerem sem že govoril, v tem procesu popuščanja napetosti v glavnem za silo v akciji, ki so globlje in trajnejše. Zdi se mi, da začenjamo zdaj žeti sadove akcije teh sil, ki so začele delovati pred več desetletji. Tu gre za globoke spremembe v splošnem položaju sveta na najrazličnejših področjih tako na družbenem, kakor tudi na gospodarskem, industrijskem, znanstvenem itd. Zdi se mi torej, da smo na začetku prihoda, če hočete, nove dobe v zgodovini, kar hkrati komplicira proces prilagajanja politiki te nove dobe.

Mislím, da smo zdaj res na poti, da stopimo iz obdobja zgodovine človeštva, za katera so bile značilne tolike vojne in tolike nesreče in da smo na pragu dobe, ki prinaša več možnosti in verjetnosti glede miru med vsemi narodi in vsemi deželami na podlagi enakosti, na podlagi medsebojnega priznavanja pravic vseh narodov.

Po načelih aktivne koeksistence

Gospod minister, rad bi pripomnil še nekaj.

Vi veste, kar se tiče Jugoslavije, da naša politika koeksistence, aktivne koeksistence, kakor pravimo mi, predlaga in uveljavlja najboljše možne odnošaje med vsemi deželami ne glede na različnost režimov in sistemov v teh deželah. To je politika, ki smo jo uveljavljali zadnja leta, ki jo uveljavljamo zdaj in ki jo želimo in nameravamo uveljavljati tudi v prihodnje. Rekel pa bi, da bi bilo v okviru teh odnošajev, kar najboljših odnošajev, ki jih želimo imeti z vsemi deželami, po mojem mnenju napačno podcenjevati zlasti tesnejše stike med deželami s socialističnim programom. To velja zlasti, če postavimo za načelo teh odnošajev, da je lahko razvoj socializma v raznih deželah zakonit samo, če gre po poteh, ki jih pristo izbirajo narodi teh dežel.

Dovolite mi, gospod minister, da ob zaključku dvignem čašo na zdravje Vas kot enega izmed prvoborcev za mir, za še tesnejše zblizanje med našima dvema deželama, za sodelovanje med narodi Jugoslavije in Belgije, za tisti veliki cilj, o katerem sem govoril, za ohranitev in okrepitev miru.

ZDRAVICA PAULA HENRIJA SPAAKA

Mir po vsem svetu bistveni skupni cilj dežel

V odgovoru na zdravico je belgijski zunanji minister gosp. Paul Henri Spaak predvsem dejal, da je z zadovoljstvom sprejel vabilo, naj obišče Jugoslavijo, ker mu to omogoča, da znova vidi deželo, ki jo je videl že leta 1952, in uspehe, dosežene v veliki družbeni preobrazbi v Jugoslaviji, ki jo spremlja z velikim zanimanjem. Gospod Spaak je nadalje rekel:

»Kakor ste rekli, živimo, in srečen sem, da v celoti delim to Vaše mnenje, v posebno zanimivem obdobju, posebno zanimivem zato, ker je morda manj dramatično od prejšnjega obdobja. Ko sem leta 1936 prvokrat postal zunanji minister, smo že preživljali leta skrajne napetosti in žal ni bilo težko napovedati zelo dramatičnih dogodkov, ki smo se jim bližali. Zdaj je naše življenje enako zanimivo, enako razburljivo. Toda na srečo se razvija v manj napetem vzdušju. Mislím, da ne bom videti prevelik optimist, pretirano romantičen, če menim, da morda, za dolgo, upam, da za vedno, vsekakor za dogledno obdobje, mi in tisti, ki pridejo za nami, ne bodo poznali takšnega strahu in takšnih trenj. Morda, kakor ste rekli,

smo na prelomnici, na pomembni prelomnici ne le v zgodovini naših dveh dežel, marveč morda na prelomnici v zgodovini človeštva. (Nadaljevanje na 3. strani)

Sovjetska pomoč pri gospodarski izgradnji LR Mongolije

Ulan Bator, 9. apr. (TASS). — V zvezi z obiskom prvega podpredsednika sovjetske vlade Mikojana in z njegovimi razgovori s predsednikom vlade Cedenbalom ter drugimi mongolskimi voditelji je bil tu objavljen komunistični govor o nadaljnjem razvoju in krepitvi gospodarskih odnosov med LR Mongolijo in Sovjetsko zvezo.

V poročilu je rečeno, da sta se obe deželi sporazumeli, da bo SZ v obdobju 1956—1960 dala Mongolski republiki tehnično in gmočno pomoč za izgradnjo stanovanj s stanovanjsko površino 40.000 kv. m. v Ulan Batoru. Prav tako se je sporazumeli, da bodo sovjetsko-mongolski mešani družbi od-

Hamarskjöld v Bejrutu

Rim, 9. apr. (Tanjug). Generalni tajnik OZN Hammarskjöld je bil danes pri predsedniku republike Gronchiju in zunanjem ministru Martinu. Potem je nadaljeval posvetovanja s svojimi sodelavci. Sprito dogodkov na področju Gaze so odgodili prihod šefa komisije OZN za premirje v Palestini generala Burnsa v Rim. Namesto Burnsa je prispel v Rim politični svetovalec te komisije Henri Vigier. Prav tako je Hammarskjöld dolgo razpravjal o položaju tudi s strokovnjakom OZN za vprašanje beguncev Labouissou.

Hammarskjöld je popoldne odpotoval v Beirut, kamor bo prispel jutri zjutraj.

Ameriški veleposlanik pri Naserju

Kairo, 9. apr. (Reuter). Predsednik vlade Naser je danes sprejel ameriškega veleposlanika Byroada in se z njim razgovarjal o položaju v Palestini. Ameriški veleposlanik je Naserja obvestil o želji ameriške vlade, naj Egipt in Izrael ukreneta vse potrebno, da bi se ublažila napetost na meji obeh dežel.

SKUPNO POROČILO O RAZGOVORIH V BEOGRADU

Ploden razvoj odnosov

Z belgijskim zunanjim ministrom so izmenjali mnenja o aktualnih zunanje-političnih vprašanjih

Beograd, 9. apr. (Tanjug). — Nocoj je bilo v Beogradu objavljeno skupno poročilo o razgovorih med državnim tajnikom za zunanje zadeve Kočo Popovičem in belgijskim zunanjim ministrom gosp. Paulom Henrijem Spaakom. Poročilo se glasi:

»Ob uradnem obisku belgijskega zunanjega ministra gospoda Paula Henrija Spaaka v Jugoslaviji je bil 9. aprila 1956 v državnem tajništvu za zunanje zadeve sestanek med gospodom Spaakom in državnim tajnikom za zunanje zadeve Kočo Popovičem. Na sestanku, ki je potekel v priručnem vzdušju, so bila iskreno in plodno izmenjana mnenja o vrsti aktualnih zunanje-političnih vprašanj v zvezi s spremenjenim položajem v svetu. Ob tej priložnosti je bila ugotovljena skupna korist obeh vlad, da vložita nadaljnje napore v smeri izkoriščanja izboljšane mednarodnega položaja za popuščanje napetosti, poglobljanje zaupanja in sodelovanja v svetu. Ob tej priložnosti je bilo ugotovljeno zadovoljstvo z dosedanjim plodnim razvojem odnosov

med Belgijo in Jugoslavijo in izražena želja, da se ti odnosi še nadalje poglobljajo.

Sestanku sta poleg g. Spaaka prisostvovala z belgijske strani še belgijski veleposlanik v Jugoslaviji Georges Delcoigne in šef kabineta belgijskega zunanjega ministra gospod Rotschild, z jugoslovanske strani pa so bili poleg državnega tajnika za zunanje zadeve Kočo Popovića navzoči še jugoslov. veleposlanik v Franciji dr. Aleš Bebler, jugoslovanski veleposlanik v Belgiji Marijan Barišić in načelnik evropskega oddelka v državnem tajništvu za zunanje zadeve Mihajlo Javorski.

Daniel Mayer v Beogradu

Beograd, 9. aprila. (Tanjug). Nocoj je prispel v Beograd predsednik zunanje-političnega odbora francoskega parlamenta g. Daniel Mayer, ki je že nekaj dni gost predsednika zunanje-političnega odbora Zvezne ljudske skupščine Veljka Vlahovića. Na poti iz Dubrovnika v Beograd je obiskal nekatere industrijske kraje v Bosni in Hercegovini.

Dvojno nesoglasje med francosko in zahodnonemško vlado

Novo francosko stališče o sovisnosti razorožitve in združitve Nemčije je naletelo na oster odpor v Bonnu — Posarska pogajanja na mrtvi točki

Pariz, 9. apr. (Tanjug). Francosko-nemški odnosi so znova zašli v slepo ulico, pravijo v političnih krogih v Parizu in pri tem opozarjajo na pereče posarsko vprašanje, posebno pa še na nemško nerazumevanje nove smeri francoske zunanje politike, sprito česar grozi zastoj v francosko-nemških pogajanjih.

Po še nepotrjenih vesteh je bonnska vlada vezala nadaljevanje pogajanj o Posarju na zahtevno spremembo francoske zunanje politike. Francoski vodni krogi niso hoteli potrditi ne demantirati teh glasov, poudarjajo pa, da je nemški veleposlanik v Parizu Maltzan ondan svetoval Guy Molletu, naj se pogovori z Adenauerjem, da bi našla izhod iz kritičnega položaja. V tukajšnjih vodnih krogih obžalujejo, ker Nemčija ne razume francoske zunanje politike, ter poudarjajo, da je Francija »močno zainteresirana« na združitvi Nemčije, kar pa je »moč znatno olajšati in pospešiti s poprejšnjou ureditvijo razorožitvenega vprašanja«.

Takšno francosko stališče je zbudilo v Bonnu hud odpor in bonnska vlada je v posebnem komunističnem objavlila, da »nobena nemška vlada ne more resno začeti razprave o prizadevanjih za ublažitev napetosti na podlagi začasnega priznanja ali tih privolitve v razkosanost Nemčije. Francoski politični krogi presojajo ta komunikacije kot nekaj protislovnega. Vztrajanje na poprejšnji združitvi Nemčije v sedanjih razmerah ne more obroditi sadov, pač pa lahko izzove nadaljnjo zaostritev mednarodnih odnosov. Sprito vsega tega je francoska vlada dala pobudo, da bi se naj-

prej sporazumeli o omejitvi oborožitve, da bi potem lahko v ugodnejšem vzdušju razpravljali o Nemčiji. V tem je tudi bistvo nedavnih izjav Guy Molleta, ki so jih, kakor sodijo v Parizu, sprejeli v Londonu in Washingtonu s pridržki v precejšnji meri tudi zavoljo odpora bonnske vlade. Drugi tečajni moment, ki grozi, da se bodo francosko-nemški odnosi poslabšali, je vprašanje Posarja, glede katerega Bonn zahteva, naj ga priključijo k Nemčiji. Francija je načelno sprejela to zahtevo, ker je upoštevala lanske referendum, ko sta se blizu dve tretjini prebivalcev te pokrajine izrekli zoper evropski statut. Toda francoski predlogi o gospodarskem ravnovesju med obema deželama, tako da bi Francija omogočila izkoriščanje premogovnika Warendta, Nemčija pa bi prispevala svoj delež k izgradnji 250 km dolgega prekopa ob Moselli, so ostali za zdaj brez pravega odgovora. V Parizu pravijo, da ima Francija vso pravico zahtevati tako koncesijo, ker ji nikakršne pravne določbe ne nalagajo dolžnosti, da vrne Posarje

Nemčiji, saj je s to pokrajino sklenila gospodarsko unijo, hkrati pa se odrekla vseh nemških vojnih reparacij. Razen tega je Francija v Posarju investirala že več ko 80 milijard frankov za modernizacijo in obnovo industrije.

Delegacija belgijskih socialistov v Beogradu

Beograd, 9. apr. Nocoj je prispela z vlakom iz Pariza delegacija belgijske Socialistične stranke, ki se bo kot gost SZDLJ mudila v naši državi teden dni. Delegacijo vodi predsednik belgijske Socialistične stranke Max Buset, ki se je že leta 1952 mudil v Jugoslaviji. Člani delegacije so generalni tajnik stranke Barry, organizacijski tajnik Jan Luyten ter člana Biroja stranke Josse Van Eynde in Franz Tielmans, ki je hkrati predstavnik stranke v Socialistični internacionali.

Delegaciji se bo pozneje pridružil tudi Paul Henri Spaak, ki se že mudi na uradnem obisku v naši državi kot belgijski zunanji minister.

KRIZA V REPUBLIKANSKI FRONTI

zaradi nesoglasij o francoskih ukrepih v Alžiru

Pariz, 9. apr. (Tanjug). Pariški politični krogi danes zaskrbljivo nastojijo opozarjajo na »huda nesoglasja« v socialistično-radikalni vladi Guy Molleta, ki so nastala v zvezi z naporom, da bi napravili konec v alžirski krizi. Del pariških časnikov danes celo trdi, da utegne Mendès-France odstopiti, če Guy Mollet ne bo začel »jasne in odločne politične akcije« za pogajanja in za pomirjenje v Alžiru. Francoska vlada je imela danes popoldne izredno sejo, na kateri je obravnavala to vprašanje.

Nesoglasja v vladi niso nova, pač pa so zdaj znova udarila na dan sprito čedalje slabših vestih iz Alžira o ostrih bojih med francoskimi četami in nacionalisti. Francosko poveljstvo je objavilo, da je bilo samo v zadnjih dveh dneh v bojih v Alžiru ubitih in ranjenih okrog 300 ljudi. V zvezi s tem zahteva skupina ministrov, naj nemudoma odpuste vrsto funkcionarjev, ki jih dolže, da pod pritiskom kolonialistov onemogočajo politiko mirne poravnave sporov.

V nasprotju s to zahtevo po »odločnih političnih ukrepih« pa sodi generalni rezident v Alžiru Lacoste, ki ga podpirata radikalni obrambni minister Bourges Maunoury ter degolistični minister Chaban Delmas, da takšni odpo-

klici ne bi bili odločilni za pogajanja z nacionalisti, katerih zahteva po priznanju alžirske države po njegovem mnenju ni sprejemljiva. Ti ministri, nasprotno, opozarjajo na nevarnost »odkritega upora« več kot milijona francoskih prebivalcev Alžira, katerim pripisujejo namen, da bi v primeru če bi izgubili zaupanje v Francijo, vzeli obrambo Alžira v svoje roke. Zato je treba po mnenju te skupine v vladi sedanjosti smer postopnih ukrepov na vseh področjih nadaljevati, da bi se izognili nadaljnji zaostritvi med Francozi in Alžirci. Notranja nasprotja v vladi so se razširila tudi na mnoge politične stranke, in medtem ko radikalom naklonjeni dnevnik »Express« zahteva, naj Guy Mollet odstopi »zaradi neuspehov v Alžiru«, pa je predsednik radikalne stranke Herriot poudaril v svojem odprtem pismu, da je »nujno potrebna podpora generalnemu guvernerju Lacostu celo vzlic nekaterim njegovim nepopolnarnim ukrepom«.

VREMENSKA NAPOVED

za torek, 10. aprila
Sončno in topleje. vmes delna prehodna oblačila. Temperatura ponoči do -9°, na Primorskem +3°, čez dan do +15 stopenj.

Elektrika in premog v zveznem družbenem planu

Vzlic nadaljnemu povečanju proizvodnje električne energije in premoga bo energetska bilanca v naši državi tudi letos še vedno napeta, četudi se bo izboljšala zlasti v Sloveniji in Zahodni Hrvaški, ki sta to zimo najbolj trpeli zaradi pomanjkanja električne energije. V zveznem družbenem planu je predviden nadaljnji dvig industrijske proizvodnje za 10% (lani za 16%), ker nam zmogljivost elektro-energetskega sistema postavlja mejo za dvig industrijske proizvodnje, če nam bo uspelo racionalno izkoristiti premog in električno energijo.

Lani smo zaznamovali največji povojni vzpon v proizvodnji električne energije, ki se je povečala kar za 26%, od 3,44 na 4,34 milijarde kWh. Do vidnega zboljšanja energetske situacije je prišlo zlasti v Bosni in Srbiji, kjer je bila stiska prejšnje leto največja. Težave pa so bile predvsem v zahodnem sistemu. Lani je začelo v vsej državi obratovati 15 novih agregatov v hidroelektrarnah s skupno zmogljivostjo 185.600 kW (Jablаница 72.000 kW, Zvornik 42.000 kW, Vrla I in Vrla II 34.700 kW), razen tega pa 6 novih industrijskih termoelektrarn s skupaj 28.300 kW. Novi daljnovodi so povežali velike energetske vire v Bosni s Srbijo in Dalmacijo.

Letos je planirano nadaljnje povečanje proizvodnje električne energije za skoraj 18% na 5,10 milijarde kWh. Obratovati bosta začeli obe veliki termoelektrarni Šoštanj s 60.000 kW in Kakanj s 64.000 kW, povečana pa je tudi zmogljivost trboveljske termoelektrarne za skoraj 30.000 kW. Ker bodo te moderne termoelektrarne trošile manj premoga za vsako kilovatno uro, bo pri planiranem povečanju proizvodnje termoenenergije za 23% narasla potrošnja premoga le za 19%. Razen tega je upoštevati nove vire energije v hidroelektrarnah, in sicer HE Vuhred s 40.000 kW (2 agregata), HE Miljacka v Dalmaciji za 12.000 kW (tretji in četrti agregat), HE Jajce z 10.000 kW (tretji agregat) in HE Fužine - Vinodol s 4000 kW; konec leta pa bo verjetno šla v obrat tudi HE Vrutok (Mavrovo) s prvimi agregatoma. Za zahodni elektroenergetski sistem bo važna zgraditev dvojnega 110.000 voltnega daljnovoda Jajce - Banja Luka - Sisak - Zagreb, ki bo po zgraditvi konec leta omogočil prenos zimske energije iz Bosne in obratno prenos presežkov letne energije iz zahodnega sistema. Predvideno je povečanje potrošnje električne energije v industriji na 3,36 milijarde kWh nasproti 2,85 oz. 2,10 milijarde v prejšnjih dveh letih.

Cene električne energije bodo sedaj ostale nespremenjene. Zvezni izvršni svet pa bo predpisal enoten tarifni sistem in enotne dobavne pogoje za električno energijo, na podlagi katerih bodo republike predpisale svoje tarife. S temi ukrepi naj se najprej doseže uvedba enotnega tarifnega sistema sprva še z različnimi cenami, korigiranimi v smeri delnega izenačenja, kar bo potem omogočilo brez večjih pretresljajev prehod k enotnim tarifnim cenam za nekatere kategorije potrošnikov, za ostale pa verjetno prihodnje leto.

Proizvodnja premoga se je lani sicer povečala od 13,66 na 15,21 milijona ton, vzlic temu pa so bile še težave v preskrbi s premogom. Letos je predvideno nadaljnje povečanje na 16,20 milijona ton predvsem v lignitnih rudnikih (Kreka, Velenje, Kolubara, Kostolac). Medtem ko se bo potrošnja v industriji povečala za 10%, bo narasla v prometu za 4% in v široki potrošnji za 6%. Izvoz bo dovoljen le v omejenem obsegu za stare odjemalce, dobljene devize pa bodo uporabili za uvoz premoga. Tako bo z zmanjšanjem izvoza in povečanjem uvoza premoga (brez premoga za koksanje) pridobili še 90.000 ton premoga.

Predvideni so ukrepi za varčevanje s premogom, in sicer z uvedbo energetske inšpekcije, ki bodo pooblašene predpisovati ukrepe in roke za odstranitev pomanjkljivosti, ki terjajo večjo po-

trošnje energije. Razen tega je predvideno premiranje prihrankov premoga v industriji za osebe, zaposlene pri manipulaciji in kurjenju, upoštevajoč predpisane normative. Rudniki bodo morali v večji meri preiti k uporabi jeklenih stojk in k odkopnim metodam, ki zahtevajo manj lesa. Povečanje proizvodnje za 6,5% bo terjalo povečanje delovne sile za 4%, s tem pa ne bodo še izčrpane vse možnosti dvigovanja proizvodnje z večjo produktivnostjo dela.

Posvetovanje o rednem avtobusnem prometu z Italijo

Cilj sestanka jugoslovansko-italijanske mešane komisije za cestni promet, ki se je včeraj začel v Opatju, je, še letos vzpostaviti redni turistični avtomobilski promet med obema deželama, ker železniški promet na tem področju ni kos potrebam. Do sestanka je prišlo na podlagi sporazuma o cestnem prometu, ki so ga lani podpisali v Rimu. Na tem sestanku, ki bo trajal dva dni, bodo obravnavali tudi druga vprašanja v zvezi z izboljšanjem cestnega prometa.

POROČILO ZVEZNE INDUSTRIJSKE ZBORNICE

Za vskladitev tarifnih postavk

Beograd, 9. apr. (Tanjug). — Zvezna industrijska zbornica je priporočila svojim združenjem proizvajalcev, naj v šestih mesecih izdelajo osnovno strukturo delovnih mest in poslov ter strokovnih in šolskih kvalifikacij po podjetjih in naj predložijo okvire, v katerih naj bi se gibali zaslužki delavcev na teh delovnih mestih.

To priporočilo je Zbornica poslala združenjem z namenom, da bi odstranili razlike v zaslužkih na istih ali podobnih delovnih mestih v sorodnih podjetjih, ki čisto znašajo 20 do 25%.

V Zvezni industrijski zbornici sodijo, da bi temeljito proučeva-

nje strukture delovnih mest in potrebnih strokovnih ter šolskih kvalifikacij za ta mesta omogočilo, da bi ustvarili podlago za popolnejše uveljavljanje sedanje plačne sistema in za odstranitev nekaterih pojavov, ki zavirajo povečanje delovne storilnosti. Zbornica je priporočila združenjem, naj ustanove skupne ekonomsko-tehnične strokovnjakov, ki bodo v podjetjih v sodelovanju s sindikalnimi forumi proučile ta vprašanja.

Vskladitev tarifnih postavk posameznih delovnih mest ozir. kategorij poslov v panogah in skupinah proizvajalcev je ena izmed glavnih nalog pri nadaljnjem uveljavljanju našega plačilnega sistema — poudarjajo v Zvezni industrijski zbornici. Razlike, do katerih je prišlo pri zaslužkih, so mimo drugega posledica različnih meril pri kategorizaciji delovnih mest 1953 in 1954, ko so bili sprejeti tarifni pravilniki.

Pomanjkanje širšega orienta-

cijskega merila je bilo prav tako eden izmed glavnih vzrokov takšnega stanja. Zato domnevajo, da bo ta akcija industrijskih združenj zapolnila to praznino.

Podelitev nagrad na natečaju »Stanovanje za naše razmere«

Organizacijski odbor razstave »Stanovanje za naše razmere«, ki bo hkrati s posvetovanjem o stanovanjski izgradnji v naši državi od 26. maja do 10. junija v Ljubljani, je podelil nagrade udeležencem natečaja za izdelavo osnutkov racionalnega pohištva, dalje vrstnih hiš in sanitarnega stanovanjskega vozla. Prvo in drugo nagrado po 100.000 din so podelili inženirju Niku Kralju, tretjo pa projektantskemu biroju Tovarne pohištva v Novi Gorici.

Pri natečaju za vrstne hiše so prvo nagrado 120.000 din prejeli arhitekti Lajovic, Musić, Pibernik in Sever, drugo 100.000 din pa skupina inženirjev iz projektskega podjetja v Kranju ter Zavoda za raziskovanje materialov in konstrukcij LR Slovenije. Prve in druge nagrade za izdelavo načrta sanitarnega stanovanjskega vozla niso podelili.

Velika kulturna manifestacija jugoslovanske mladine

V Sarajevu so zaključili festival »Bratstvo in enotnost«

V Sarajevu so v nedeljo zaključili vseljugoslovanski mladinski festival »Bratstvo in enotnost«, ki je redno vsako leto v enem izmed glavnih jugoslovanskih mest. Na letošnjem festivalu, ki je bil združen s proslavo desetletnice mladinskega kulturno-umetniškega društva »Miljenko Cvitković«, so razen skupin iz Sarajeva in okolice nastopale tudi kulturno-umetniške skupine iz Beograda, Zagreba, Titograda in Ljubljane.

Na številnih samostojnih nastopih in skupnih festivalnih večerih so prikazali raznovrstnost in kvaliteto kulturno-umetniškega udejstvovanja jugoslovanske mladine. Nastopali so folklorni, vokalni in instrumentalni ansambli, mladi solisti in gledališke skupine.

Ljubljansko mladino in njeno kulturno življenje je na festivalu

predstavljala 42-članska skupina nedavno ustanovljenega Kulturnega kluba ljubljanske mladine. V Sarajevu je imela skupina dva nastopa pod naslovom »Večer slovenskih ljudskih plesov in pesmi. Občinstvo, ki je zlasti zadnji večer do zadnjega kotička napolnilo dvorano Doma Ljudske milice, je toplo pozdravilo mlade slovenske izvajalce. Aplavz pri

odprtem odru je nedvomen dokaz uspeha tega zelo mladega kolektiva.

Med svojim bivanjem v Sarajevu so si člani kulturno-umetniške skupine ogledali mnoge zgodovinske znamenitosti bosenske prestolnice, obiskali pred nekaj leti zgrajen kombinat vezanih plošč v Blažuju, nekaj novih naselij v okolici mesta in izvir reke Bosne.

Skupina je opravila približno 1200 km dolgo pot s SAP-ovim avtobusom. Podjetje »SAP-Turist biro« sta kot svoj prispevek k svečani proslavi 10-letnice mladinskih delovnih brigad omogočila skoraj brezplačen prevoz. Na ta način so si člani skupine iz Ljubljane že med potjo ogledali mnoge zgodovinske kraje in zanimivosti v Hrvatski in Bosni, med drugim Plitvička jezera, Bihač (poslopje, kjer je bilo drugo zasedanje AVNOJ) in Jajce, na poti nazaj pa so ves čas spremljali kraje in objekte, kjer je bilo v minulih desetih letih središče velikih delovnih akcij. —lg

Pogajanja o naših dobavah Grčiji

Beograd, 9. apr. (Tanjug). — Te dni se mudi v Jugoslaviji delegacija grškega Komiteta za državne nabave. Vodi jo predsednik komiteta Aleksakis. Delegacija se zamina za naše vžgalice, cigaretni papir, kalcijev karbid in razne kemikalije. O tem blagu je imela več poslovnih razgovorov z zastopniki zainteresiranih jugoslovanskih podjetij.

POSVETOVANJE V ZVEZNEM ZAVODU ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE

Možnosti glede enake uporabe predpisov

s področja pokojninskega zavarovanja

Beograd, 9. aprila (Tanjug). Način, kako bi vskladili uveljavljanje predpisov s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja, je bil glavna tema na današnjem posvetovanju predstavnikov republiških in okrajnih zavodov za socialno zavarovanje, ki ga je sklical Zvezni zavod za socialno zavarovanje.

Praksa je pokazala, da predpise s tega področja, ki so enotni za vso državo, neenako uporabljajo, kar gre v škodo ali socialnega zavarovanja ali zavarovanec. Razen tega so pomanjkljivosti posameznih predpisov, pa tudi nezadostna povezanost med nižjimi in višjimi organi socialnega zavarovanja čisto krivi, da se ne-

enako uveljavlja zakon o pokojninskem zavarovanju. Mnoge pritožbe proti posameznim odlokom pričajo o nepravilnem obravnavanju posameznih pravic zavarovanec.

Komisija Zveznega zavoda za socialno zavarovanje je proučevala uveljavljanje predpisov o pokojninah in invalidninah v republiških in nekaterih okrajnih zavodih za socialno zavarovanje in ugotovila zelo različno prakso v obravnavanju zahtev po pokojninah in invalidninah pri uveljavljanju zakonitih predpisov. Nekateri okrajni zavodi se čisto subjektivno lotevajo obravnavanja posameznih primerov o pokojninah in delajo napake zlasti v pripoznanju strokovnih kvalifikacij in delovnega staža, ki sta glavna elementa za določitev pokojnin in invalidnin. Skoraj vsak okraj in vsaka republika po svoje tolmači uveljavljanje predpisov.

Razen tega nekateri zavodi pred odlokom ne zaslijo zavarovanec, ne prouče podatkov v pritožbah, marveč jih pošljejo višjim zavodom, čeprav vedo, da jim bodo tako nepopolno zadevo vrnili. Takšen način dela zavodov samo zavlačuje postopek in odloke izdajajo z veliko zamudo. Zato so sklicali to posvetovanje, da bi na njem proučili možnosti glede enake uporabe enotnih predpisov s področja pokojninskega zavarovanja, kajti njihova neenaka uporaba in napačna presoja pravic zavarovanec škoduje zavarovancem in družbenim skladom, v katere daje skupnost vsako leto znatna sredstva.

Posvetovanje se nadaljuje.

Zvezna komisija za setev priporoča pospešitev del

Zvezna komisija za spomladansko setev je priporočila včeraj vsem kmetijskim organizacijam in kmetovalcem, naj napno vse sile, da bi izkoristili čim več traktorjev in vprežne živine, da bi tako zasejali neobdelano zemljo in njive, predvidene za spomladansko setev. Z jarim žitom, industrijskimi posevki in koruzo je treba zasejati nad 4,5 milijona ha zemlje, se pravi 2,5 milijona več, kot je bilo zasejanih lansko jesen.

Sodijo, da so dani vsi pogoji, da bi spomladansko setev v najbolj žitorodnih krajih pravočasno zaključili. Semena za vse kmetijske posevke je dovolj. Tudi mineralna gnojila so zagotovljena in so jih razvozili po trgovinah.

Zvezna komisija je razen tega na včerajšnjem sestanku predlagala republiškim in okrajnim komisijam, naj se bolj zavamejo pri organizaciji spomladanskih poljskih del. Zlasti so poudarili, da je treba zagotoviti krmo. Nekateri kmetijske organizacije so prosile pomoč tudi Jugoslovansko ljudsko armado, da bi zagotovile pravočasni zaključek poljskih del.

Trg kmetijskih pridelkov

je zadnje dni dobro založen

Beograd, 9. aprila. (Tanjug). Sodeč po podatkih iz kakih 30 večjih mest in industrijskih središč je bil trg kmetijskih pridelkov v zadnjih desetih dneh dobro založen, cene pa se v primerjavi s cenami v marcu niso bistveno spremenile. Večje razlike so nastale samo v cenah čebule, kislega zelja in nekaterih drugih živil, ki jih je bilo na trgu manj, ker so sezona zanj že blizu konca. Ponudba žita je na večini trgov v glavnem zadovoljiva. V nekaterih slovenskih in hrvaških mestih ter krajih, ki so jih prizadele lanske vremenske neizdatke, pa žita na trgu sploh ni. Cene pšenice so gibljele od 33 din za kilogram v Subotici in 60 din v Novem mestu. Koruzo prodajajo po 25 dinarjev v Zrenjaninu, na Reki in v Ljubljani pa po 59 din.

Mnogo je bilo zadnje dni na trgu pitanih prašičev, ker skušajo kmetje porabiti čimveč koruze za pitanje prašičev, da se jim ne bi pokvarila, ker je zelo vlažna. Ponudba pitanih prašičev v žitorodnih krajih bo najbrž ta mesec dosegla rekordno povišano raven. Presno meso prodajajo po stabilnih cenah (spremembe so

nastale samo na nekaterih trgih). Govedina je po 170 din v Kragujevcu, v Varazdinu pa po 260 din. Razmeroma nizka cena v Kragujevcu je posledica velike ponudbe živine, ker kmetje nimajo krme.

Na nekaterih trgih se je pocenila domača mast od 5 do 30 din pri kilogramu, kar je posledica težnje po zmanjšanju razlike v cenah uvožene in domače masti. V Splitu so prodajali domačo mast zadnje dni celo po 320, uvoženo pa po 330 din. To je hkrati najnižja cena domače masti v naši državi, vtem ko znaša najvišja — 420 dinarjev v Bitolju in Nikšiću. Manjše spremembe so nastale v cenah kromčars, kjer se je razgovarjala s predstavniki podjetja in si ogledala obrate. Član Izvršnega sveta Sabora dr. Miloš Zanko je francoskim novinarjem priridel kosilo, popoldne pa je francoski konzul v Zagrebu g. Henry Boll priridel zanje sprejem. Francoski novinarji so sinoči nadaljevali pot v Beograd.

SEMINAR ZA POGLOBITEV DELA V ORGANIZACIJAH PODMLADKA RK

Z zdravstveno vzgojo začnimo že pri otrocih

Ljubljana, 9. aprila — Izvršni svet Glavnega odbora RK Slovenije je v sodelovanju s komisijo za delo podmladka RK sklical danes enodnevni seminar, ki so se ga udeležili predstavniki okrajnih komisij za podmladek RK ter zastopniki družbenih organizacij, kot so Društvo prijateljev mladine, mladinska organizacija, predstavniki Sveta za prosveto in ostali, ki se ukvarjajo z delom z mladino.

Podpredsednik Glavnega odbora RK Mira Svetinova je v uvodu obrazložila namen tega seminarja. Predvsem je potrebno učvrstiti organizacije podmladka RK, saj so se doslej marsikje omejevale zgolj na občasne akcije, niso se pa stalno poglobljale v delo z mladino, ki je vključena v organizacijo Rdečega križa.

Praktične izkušnje so pokazale, da je naša mladina na podeželju pa tudi v industrijskih središčih in mestih deležna le površne zdravstvene vzgoje. Po šolski reformi bo deloma tudi to vključeno v redni šolski pouk, do tedaj in tudi še kasneje pa naj bi sistematično zdravstveno vzgojo, propagiranje higijene človeka in njegove okolice ter poglobljanje socialnega čuta prevzela organizacija podmladka Rdečega križa.

Po uvodnih besedah Mire Svetinove je bilo v dopoldanskem delu seminarja na dnevnem redu več predavanj. Dr. Marija Dekleva je govorila o sistematični higijensko zdravstveni vzgoji šolske mladine, dr. Srdan Senvik je imel predavanje o higieni šolskega okolja, profesor Goljeva pa predavanje o metodah dela z mladino. Dr. Dekleva je poudarila, da je Slovenija v higijensko-zdravstvenem pogledu glede na ostale republike dokaj napredna, vendar v primerjavi z bolj razvitimi državami na tem področju še zaostaja. Posledice tega se kažejo v krajsih življenjski dobi, v višjem odstotku obolevnosti z raznimi infekcijami, črevesnimi obolenji, tuberkulozo in v višjem odstotku smrtnosti dojenčkov, obolevnosti za rahitizmom itd. Še marsikje se ljudje ne zavedajo pomena osnovnih pravil o osebni higieni, važnosti zdrave in pravilno pripravljene prehrane, škodljivosti alkoholnih pijač itd. Zato pri pregledih šolskih otrok naši zdravniki ugotavljajo skoraj pri vseh glistavost,

prek otrok lahko vplivali na stare

Popoldne so na osnovi referatov razpravljali navzoči zlasti na osnovi problematike v posameznih okrajnih odborih. Julka Jazbinšek je v glavnem očitala organizacijske smernice podmladka RK. Poudarila je, da so dosedanje izkušnje pokazale, da so te organizacije najbolj uspevale tam, kjer so bile organizirane na solah, v mestih pa bi bilo prav, da bi imeli te organizacije po internatih. Seveda zahteva ta organizacija, ki vključuje mladino od sedmega do trinajstega leta, pomoč odraslih, zlasti prosvetnih delavcev pa tudi zdravstvenih kadrov. Komisije za podmladek pri okrajnih in občinskih odborih RK naj bi tudi tesno sodelovale z ostalimi komisijami pri odboru RK, kot na primer s komisijo za borbo proti alkoholizmu, proti tuberkulozi, zdravstveno prosvetno komisijo itd.

Današnji seminar bo verjetno marsikje poživilo delo v organizacijah podmladka RK ter tako prispeval k poglobitvi preventivnega zdravstvenega dela po okrajih.

NEKAJ PREDHODNIH PODATKOV

o potrošnji hrane na vasi

Povprečna dnevna kalorična vrednost hrane na enega člana kmečkega gospodarstva je znašala v 1954/55. letu 2611 kalorij

Beograd, 9. aprila (Tanjug). — Zvezni zavod za statistiko in evidenco je objavil predhodne podatke o potrošnji hrane na vasi, ki so jo izbrali na podlagi ankete o kmečkih gospodarstvih. Povprečna dnevna kalorična vrednost hrane na enega člana kmečkega gospodarstva, obračunana po lestvicah organizacije za kmetijstvo in prehrano (FAO), je znašala v 1954/55. letu 2611 kalorij v primerjavi z 2849 kalorijami v 1953/54. Kalorična vrednost dnevne prehrane po ljudskih republikah se giblje takole: Bosna in Hercegovina 2862, Slovenija 2654, Hrvatska 2621, Srbija 2612, Makedonija 2564 in Crna gora 2354 kalorij.

V sestavi prehrane je na prvem mestu moka s 1839 kalorijami, medtem ko na sadije in sočivje odpade 213 kalorij. Največ moka porabijo v Bosni in Hercegovini — 2222 kalorij, najmanj pa v Sloveniji — 1371 kalorij. Pač pa v Sloveniji porabijo največ, slad-

korja — 104 kalorije dnevno za enega člana, medtem ko najmanj sladkorja porabijo v Makedoniji in Crni gori — 39 kalorij. Precejšnja neizenačenost med republikami je tudi pri potrošnji nekaterih drugih živil. Tako znaša na primer v Crni gori vrednost za primer trušnja sočivja 77 na 85 kg. Sicer pa letno na vasi v Jugoslaviji porabijo na enega prebivalca 12 kg sadja, 14 kg mesa in rib, 8 kg masti, 2,3 kg olja, 6 kg mlečnih izdelkov, 5 kg sladkorja, 53 jajc, 12 litrov vina, 5 litrov žganja in 71 litrov mleka.

Senca na obisku

Bulganina in Hruščeva v Veliki Britaniji

Moskva, 9. apr. Sinoči se je bilo tu uradno objavljeno, da bosta Bulganin in Hruščev prispela v London 18. t. m. in se mudila v Veliki Britaniji do 28. aprila.

V uradni objavi očitajo angleški vladi, da niso na program obiskov v nekaterih podjetjih in tudi ne obiska v Walesu in na Skotskem, čeprav je britanska vlada privolila, da bodo obiskovali podaljšali za dva dni. Tevanje podaljšalo v objavi kot okoliščine tolažljivo v objavi kot dejstvo, da nekateri britanski krogi ne žele dopustiti neposrednejših stikov sovjetskih voditeljev z britanskim ljudstvom.

Agenciji TASS sta Bulganin in Hruščev izjavila, da popolnoma razumeta želje britanskih državljanov, ki bi se hoteli srečati z njima.

Sovjetski krogi, je dalje poudarjeno v objavi, pripisujejo velik pomen bližnjim razgovorom s člani britanske vlade in javnimi delavci Velike Britanije. Hkrati bi se želeli srečati s prostimi ljudmi, z delavci v podjetjih in ustanovah. Sovjetski voditelji smatrajo takšna srečanja za enega izmed pomembnih elementov krepitve prijateljskih odnosov med narodi.

T. P.

London, 9. apr. (Tanjug). Pred prihodom Bulganina in Hruščeva na desetdnevni uradni obisk v Veliki Britaniji so prišli na dan nekateri nesporazumi, ki se zrcalijo v sinočnih kritikah sovjetskih voditeljev, da je britanska vlada omejila program njunega obiska in jima tako onemogočila širše stike z britanskim ljudstvom.

Predstavniki Foreign Officea je danes te trditve demantirali. Dejal je, da je bilo vabilo na obisk sporočeno Sovjetom lani

na prvi ženevski konferenci, potem pa poudaril: »Septembra je britanska vlada poslala v Moskvo prvi osnutek programa, ki so ga sovjetske oblasti sprejele. Zatem je prišlo do druge ženevske konference, na kateri so prišlo do izraza bistvene razlike v glediščih in so mnoga vprašanja ostala odprta. Zato je bilo 18. februarja predloženo in dva dni kasneje v Moskvi sprejeto, da bo v programu določeno več časa za temeljite razgovore med predstavniki obeh vlad.

Rusi so pozdravili potrebo, da bi razpravam posvetili več časa. Zato je bil predložen osnutek novega programa, da bi tako zagotovili maksimum možnega časa za obisk in za sestanke s čim širšimi plastmi britanskega ljudstva, hkrati pa upoštevali čas, potreben za politične razgovore. Tako so v načrtu obiski na razstavi britanske industrije v Birminghamu, v atomskih središčih v Cordel Hallu in Harvellu, kar bo omogočilo sovjetskim gostom, da si ogledajo angleško industrijo in njene proizvode. Samo glede ene točke v programu, ki smo ga predlagali, se še nismo sporazumeli, kar bodo sovjetski predstavniki kasneje odločili, ali bodo namreč imeli poseben sestanek z novinarji ali ne.

Na koncu je predstavnik zunanjega ministrstva poudaril, da so neutemeljene izjave, češ da hoče britanska vlada preprečiti širše stike med sovjetskimi gosti in britanskim ljudstvom. Med njihovim potovanjem po deželi bodo imeli dovolj možnosti videti ljudi in njihov način življenja. Potem je še izjavil, da je sovjetska vlada pred nekaj dnevi sprejela poslednji osnutek programa.

Kongres KP za tržaško ozemlje

Trst, 9. aprila. Sinoči se je po treh dneh dela zaključil 5. kongres KP za Tržaško ozemlje. Iz zaključnega poročila, ki ga je objavil tiskovni urad KP, je razvidno, da so delegati soglasno odobrili Vidalijevo kongresno poročilo, politično in organizacijsko resolucijo ter načelni program KP, s katerim bo KP nastopila na bližnjih pokrajinskih volitvah.

Politična resolucija opozarja na pomen in utemeljenost sklepev 20. kongresa KPSZ, obvezuje tržaške komuniste, da povečajo borbo za mir in mirno koeksistenco ter ugotovljajo, da predstavlja obnovitev odnosov med SZ in državami ljudskih demokratič ter Jugoslavijo pozitiven prispevek za mednarodno sodelovanje. Resolucija tudi ugotavlja, da je Tržaško ozemlje zainteresirano na razvoju vedno boljših odnosov med Italijo in Jugoslavijo.

Pred zaključkom kongresa so delegati izvolili nov CK. Njegov članov pa poročilo podrobno ne navaja.

Druga serija pripravljanih razgovorov

za ustanovitev mednarodne agencije za mirnodobno uporabo jedrske energije

New York, 9. apr. (Tanjug). Odbor delegatov 12 dežel — ZDA, ZSSR, Velike Britanije, Francije, Kanade, Indije, Brazilije, Češkoslovaške, Južnoafriške unije, Belgije, Avstralije in Portugalske, bo jutri v Washingtonu nadaljeval razgovore o ustanovitvi mednarodne komisije za mirnodobno uporabo jedrske energije. Na podlagi resolucije 10. zasedanja Generalne skupščine OZN je bila prva serija teh razgovorov od konca februarja do sredine marca. Po teh razgovorih so v OZN

objavili, da so se delegati dvanajstice v načelu dogovorili o ustanovitvi te agencije. Sedanji drugi seriji, ki bo bržčas krajša od prve, pa naj bi formulirali dokončni osnutek statuta agencije, ki bi prišel potem v razpravo na sestanku vseh v OZN in specializiranih agencijah sodelujočih dežel.

Običajno dobro obveščeni krogi zatrjujejo, da bo v okviru novih razgovorov bržčas najvažnejše vprašanje, kako in po katerem načelu naj bi volili upravni odbor agencije. Za zdaj je bil sprožen predlog, naj bi bilo v tem odboru zastopanih kakih 16 dežel, ki bi jih volili po štirih temeljnih načelih: 1. tiste dežele, ki so v razvoju jedrske energije najbolj napredovale, 2. dežele, ki imajo surovine za to energijo, 3. dežele, ki so najbolj napredovale v znanstvenem proučevanju jedrske energije, in 4. tiste dežele, ki na področju atomske energije še niso mogle nič pomembnega doseči. Na 10. zasedanju je prišlo do izraza mnenje večine dežel, naj bi upravni odbor volili po zemljepisni razdelitvi, zastopanih pa naj bi bilo v njem čim več dežel.

Agencija za mirnodobno uporabo jedrske energije bi imela dve osnovni obliki dela: 1. bi razpolagala z gradivom za jedrsko energijo, ki bi ga dajale v skupni sklad včlanjene dežele in ga po potrebi dobivale iz tega sklada, in 2. bi prek te agencije organizirali in nudili znanstveno pomoč. Po mnenju mnogih delegatov naj bi bila agencija prvi korak na poti k organiziranju mednarodnega sodelovanja na tem področju.

Med drugo serijo washingtonskih razgovorov in končno ustanovitvi agencije bo treba ukrepani še dve stvari. Prva bi bila, da bi sklicali veliko konferenco vseh zainteresiranih dežel, na kateri bi proučili osnutek statuta agencije, s katerim se ukvarja zdaj odbor delegatov dvanajstice.

O značaju beograjskih razgovorov

Sicer pa ste sami zelo dobro rekli in jaz bom za vami to ponovil, da naj bodo metode, ki jih uporabljamo, in naša pota, ki jih uporabljamo, v določenem trenutku eni in drugi kakršnikoli, nekaj je, kar lahko po mojem mnenju in s polnim prepričanjem absolutno trdimo, namreč, da je bistveni cilj naše politike isti, in da tisto, kar želimo doseči, ni samo mir med našima dvema deželama — saj ta mir ni ogrožen, to ne pride v poštev — marveč da prispevamo k miru na svetu, ker niti vaša dežela niti moja domovina nikoli nista imeli nobene koristi od nobene vojne, v katero sta bili pahnjeni. Mi pa zelo dobro vemo, da bi se vse nesreče, kar smo jih preživeli v minulosti, sila povečale, če bi bili znova pahnjeni v kak veliki svetovni spopad. O vsem tem, upam in sem prepričan, bomo lahko govorili v teh tednih, kolikor bom ostal tu med vami največkrat kot minister, potem pa lahko rečem, da pripisujem enako važen pomen razgovorom, ki jih bodo imeli v drugem svojstvu. Prepričan sem, da bomo odkritosrečno pojasnili svoja gledišča, da se bomo medsebojno obvestili in omogočili, da bomo na svojih položajih uveljavljali politiko, ki teži za mirom z več zanesljivosti in z več varnostjo.

Na koncu je g. Spaak znova izrazil veselje, da se spet mudi v Jugoslaviji, in upanje, da bodo razgovori v Beogradu plodni.

Prvi stvarni ukrepi

na osnovi zaključkov plenarov CK KPB

Izpustili so iz zaporov Petka Kunina, Ivana Stefanova, Ivana Maslarova, Kočo Midova in še vrsto drugih

(Od našega posebnega dopisnika)

Sofija, 9. aprila. Komuniste CK KPB, ki je zasedal celih pet dni in razpravljal o izkustvih bolgarske partije v luči sklepev 20. kongresa KPSZ, je vse te dni glavna tema razgovorov v Sofiji in po vsej deželi. Z zanimanjem in ne brez vznemirjenja in presenečenja komentirajo povsod obširno poročilo napisano v vseh časnikih na uvodnih mestih. Kot na pozitivno dejstvo opozarjajo na prvo bolgarsko uradno obsodbo Stalinskega kulta osebnosti.

Zanimivo je, da bolgarska javnost se ni bila obveščena o vsebini referata Hruščeva na tajni seji 20. kongresa KPSZ in tudi partijskega aktivna še niso seznanili s tem referatom.

Posebno zanimiva sta obsodba ustvarjanja kulta osebnosti Velka Cervenkovca in tisti deli komunikeja, v katerih je poudarjeno, da je ustvarjanje tega kulta škodljivo vplivalo na organizacijsko ideološko in gospodarsko

delo bolgarske partije in države.

Komunisti, s katerimi sem se danes razgovarjal v Sofiji, so izrazili prepričanje, da bodo ukrepi, ki jih je plenum pripravil, a ki jih še niso objavili, prispevali k likvidaciji kulta osebnosti v deželi in tudi vse škodljive metode v delu in vodstvu. S posebno pozornostjo komentirajo tisti deli poročila, ki pravi, da je CK naročil Politbiroju, naj v duhu sklepev 20. kongresa KPSZ pro-

učni in postopoma predloži konkretne ukrepe za zboljšanje dela na glavnih področjih bolgarskega družbenega in državnega življenja.

Poseben pomen pripisujejo tudi sklepu CK, da bodo ukrenili vse potrebno za okrepitev socialistične zakonitosti v deželi in da bodo najstrožje kaznovali sleherni kršitev zakonitosti. Pravijo, da je plenum ustanovil tudi komisijo, ki bo preiskala zakonitost dela organov za notranje zadeve; v zvezi s tem menijo, da bi morda utegnili priti do rehabilitacije posameznih političnih kazencev.

Čeprav tu še niso ničesar posebej objavili, je znano, da so pred nekaj dnevi po šestih letih izpustili iz zaporov nekdanjega člana Politbiroja in ministra za industrijo Petka Kunina, ki je bil v začetku leta 1950 obsojen na 20 let ječe. Pred Kuninom so izpustili bivše voditelje, obsojene konec leta 1949 na znanem procesu proti Trajču Kostovu. Med njimi so bivši finančni minister Ivan Stefanov, nekdanji administrativni sekretar Politbiroja Nikola Pavlovič, ki sta bila oba obsojena na dosmrtno ječo, in bivši guverner Narodne banke Conju Candev, obsojen na 15 let ječe. Izmed izpuščenimi političnimi kaznjenci je omeniti tudi prejšnjega člana CK Ivana Maslarova in Kočo Midova. Nedavno so izpustili tudi nekdanjega funkcionarja državne varnosti Stefana Bogdeva in Nikolaja Zagorskega, ki sta aktivno sodelovala pri pripravljanih raznih procesov, a sta bila zatem sama obsojena na več let ječe.

V razgovoru z nekaterimi bolgarskimi pisatelji in umetniki sem zvedel, da se CK na plenumu ni strinjal z znanim govorom Vlka Cervenkovca, ki ga je imel pred nekaj meseci na sestanku pisateljev komunistov. Tedaj je Cervenkov ostra napadel pisatelje, ki so očitali CK, da birokratično vodi Zvezo pisateljev in navedli objektivne razloge, ki ovirajo svobodno umetniško ustvarjanje ter pisatelje silijo v opeševanje stvarnosti. Nedavni kritični govori na občnih zborih pisateljev in skladateljev, ki sta bila v marcu, kakor tudi na lanskem plenumu slikarjev, kažejo, da nove, svobodnejše struje med bolgarskimi umetniki niso slučajni pojav in da se vztrajno bore za svobodnejši umetniški izraz.

Al. Petković

Nadaljnji obmejni incidenti

Jeruzalem, 9. aprila (Reuter, AFP). Egipčanski komandosi so davi štirikrat napadli izraelske obmejne vasi ter ubili enega Izraelca, 6 pa ranili. V spopadu z izraelskimi patrolami je bilo ubitih 8 Egipčanov, dva pa sta ranjena. Eden je bil ujet. Vodja komisije OZN za nadzorstvo nad premirjem v Palestini general Burns je zahteval od vlade v Kairu, naj komandosi opustijo nadaljnje akcije.

SE O RESOLUCIJI ARABSKE LIGE

Odgovor kairske vlade na intrige iraške vlade proti Egiptu

(OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA)

Kairo, aprila.

Ob enajstletnici svoje ustanovitve je sprejela Arabska liga resolucijo, s katero nudi podporo Arabcem Severne Afrike, zlasti Arabcem v Alžiru. Ta resolucija Arabske lige je sprožila resno nezadovoljstvo v Franciji. Ker sta med deželami, ki sta jo sprejeli, tudi Libanon in Sirija, je dvomljivo tudi obisk francoskega zunanjega ministra Christiana Pineauja v teh deželah.

Ob tej priložnosti je objavil pariški »Monde« uvodnik z naslovom »Provokacija Arabske lige«, v katerem je med drugim dejal: »Arabska liga se je večkrat postavila proti naši deželi, toda zdaj je prvokrat tako odkrito in v celoti stopila na stran upornikov v Severni Africi.«

Francosko vlado je ta resolucija Arabske lige presenetila tembolj, ker so jo sprejeli po nedavnem Pineaujevem obisku v Kairu. Mislihi so, da je ta obisk kaj pripomogel k boljšemu egiptskemu razumevanju francoskih koristi v Severni Africi, zlasti v Alžiru. Naser je zagotovil francoskemu zunanjemu ministru, da Egipt od junija 1955 ne nudi Alžircem nobene vojaške pomoči, da se tudi v prihodnje ne bo moglo zgoditi nič takšnega, in da se alžirski komandosi ne bodo več vezali v egiptskih vojaških taboriških. Ra-

zumljivo je, da brez egiptskega soglasja Arabska liga ne bi mogla sprejeti omenjene resolucije, s katero nudi alžirskemu gibanju svo moralno podporo.

V odgovor na francoske proteste je egiptsko vladno glasilo Al Gumburija pisalo: »Pomoč, ki jo nudi Arabska liga alžirskim nacionalistom, pomeni trdno vero Arabcev od Atlantskega do Perzijskega zaliva v pravice Alžircem kakor tudi v neomajno voljo, da bodo za svobodo Alžira žrtvovali prav toliko, morda pa še več, kolikor so pripravljali storiti sami Alžirci.«

To stališče »Al Gumburije« kaže na važno spremembo egiptskega gledišča glede podpiranja Alžircem, v najsilnejšem primeru pa neutemeljenost optimizma uradnih izjav in komentarjev, ki so sledili enodnevemu Pineaujevemu obisku v Egiptu.

V marčni resoluciji Arabske lige se zrcali skrita kriza, ki jo preživljata zadnja leta arabski svet in njegova organizacija. V boju za vodstvo arabskega sveta je skušal Bagdad zadnje mesece zadati hud udarec ugledu Egipta, ki ga je obdolžil, da ima tesne meddržavne stike s Francijo in da skuša žrtvovati stvar nacionalističnega gibanja Arabcev v Severni Africi. V želji, da bi izpričal dobro voljo nasproti Franciji,

dasbi jo obdržal kot kupca egiptskega bombaža in preprečil vojaške dobave Izraelu, je Egipt opustil ostro gonjo proti Franciji. Severni Afriki namenjene oddaje »Glasa Arabcev« se zdaj močno razlikujejo od oddaj pred nekaj meseci. Temu duhu so bile prikrojene tudi izjave, ki jih je dal Naser Pineauju, in o njih ni mogoče reči, da niso bile odkritosrečne, saj je realističnim politikom Kaira jasno, da sedanji napetosti z Veliko Britanijo ni treba priključiti še novega nezadovoljstva Francije.

Nuri Said paša je menil, da je prav tu najbolj občutljiva točka egiptске politike in zato je obdolžil Kairo, da »izdaja koristi Arabcev v Severni Africi« ter pohitel, da je pred ostalim arabskim svetom in v OZN Egiptu iztrgal vodstvo, pa tudi legitimacijo resničnega borca za koristi Arabcev. S to potezo se je hotel Irak rešiti sedanje osamitve in vzlic Bagdadski zvezi pokazati, da na področju krepitve medarabske solidarnosti nima vezanih rok.

Tako je postal Alžir predmet licitacije med arabskimi deželami, in prav v tem je treba iskati glavni odgovor na vprašanje, zakaj je Arabska liga ob popolni podpori Egipta sprejela resolucijo o pomoči alžirskimi upornikom.

Z. Pečar

OB OBISKU BELGIJSKEGA ZUNANJEGA MINISTRA

Sodelovanje Jugoslavije in Belgije

na mednarodnem področju in v neposrednih medsebojnih stikih

(Nadaljevanje s 1. strani)

Prva etapa na novi poti

In vsekakor je v trenutku, kakor je sedanj, treba znova razmisliti o tistem, kar smo napravili v minulosti, poskusiti se je treba prilagoditi sedanjim okoliščinam. Tega pa ni moč napraviti, kakor ste zelo globokoumno rekli, v kratkem času, v nekaj dneh, v nekaj tednih in morda tudi ne v nekaj letih. Biti moramo potrpežljivi, in ker nas ne silijo posebno važni dogodki, moramo na tej poti, ki smo jo menda ubrali, sprejeti ideje, da bomo hodili po etapah, skozi obdobja uspehov, morda pa tudi skozi obdobja umikov in neuspehov. Če pa hočemo doseči na tej novi poti, na katero so nas, kakor vse kaže, napotili dogodki, uspeh, je po mojem mnenju

Sestanek posvetovalne skupščine Evropskega sveta

Strasbourg, 9. apr. (AFP). — Posvetovalna skupščina Evropskega sveta bo imela v Strasbourg od 18. do 21. aprila prvi del svojega osmega rednega zasedanja. Na tem zasedanju bo italijanski zunanji minister Martino poročal o delu odbora ministrov, zatem pa bodo razpravljali o skupni politiki članic Evropskega sveta nasproti Vzhodu in o razvoju političnega položaja od oktobra 1955 dalje. O tem vprašanju bo poročal bivši italijanski minister Benvenuti. Govora bo tudi o problemu evropskega sodelovanja na področju atomske energije.

Na kongresu italijanskih partizanov

je predstavnik goriških partizanov terjal opustitev fašistične gonje proti odporiškem gibanju

Trst, 9. aprila. Včeraj je bil v Milanu končan IV. kongres Zdruga italijanskih partizanov, na katerem so se zbrali delegati iz vse Italije ter predstavniki partizanskih združenj in organizacij iz nekaterih drugih držav.

Kongres je v imenu ZB Jugoslavije pozdravil Ivan Maček, ki se je skupno z Dragim Milenkovičem udeležil kongresa.

Na kongresu so obravnavali številna vprašanja, ki so o njih razpravljali že na pokrajinskih kongresih Zdruga. Pri čemer sta se posebno prišli do izraza želja po enotnosti vseh sil italijanskega odporiškega gibanja ter zahteva, da dobi odporiško gibanje v Italiji tisto mesto, ki mu glede na zgodovinsko funkcijo v času osvobodilne vojne po vsej pravici pripada.

V diskusiji je govoril tudi

predstavnik slovenskih partizanov v goriški pokrajini Vladimir Dornik, ki je med drugim ostro opustil inscenacijo procesov proti pripadnikom odporiškega gibanja, ki so krivi le tega, da so se z orožjem v roki uprli nacističnim okupatorjem in njihovim hlapcem. Pri tem je poudaril, da se prav sedaj pripravljata tak proces proti pripadnikom Briškobeneškega odreda, ki prav tako spada v okvir gonje, ki jo vodijo ostanki fašističnih sil proti njim, ki so fašizem strli Dornik je še poudaril nujnost enotnega nastopa vseh antifašističnih sil ter zahteval, da se protipartizanski procesom enkrat za vselej napravi konec.

Zborovalci so izvolili nov izvršni odbor Zdruga italijanskih partizanov, kateremu bo tudi v bodoče predsedoval poslanec Arrigo Boldrini.

Avkcije uvoženega blaga in stabilizacija trga

O smotnosti avkcij pri Zvezi trgovinskih zbornic za uvoženo, več ali manj deficitno blago, se v zadnjem času v krogih trgovine živo razpravlja. V sami Zvezi trgovinskih zbornic so bila mnenja glede koristnosti takih prodaj na avkcijah že lani deljena.

Bistveno je pri tem vprašanje, ali so praktični rezultati avkcij, ki so prodajo uvoženega blaga za široko potrošnje v skladu z osnovnimi smernicami našega družbenega plana, zlasti za zahtevo po stabilizaciji trga, po mirnejšem razvoju cen in postopni skladitvi cen. Po dosedanjih izkušnjah moramo to zanikati. Medtem ko so se avkcije za domače surove kože in volno v mejah določenih cen več ali manj obnesle, so nam avkcije za uvoženo blago ustvarile dvojne cene in precejšnjo zmedo na trgu.

V letošnjem družbenem planu je predviden večji uvoz surovin za predelovalno industrijo in zlasti večji uvoz blaga za osebno potrošnjo z namenom, da se čimprej doseže stabilizacija tržnih cen.

Dražbe uvoženega blaga na avkcijah pa so imele nasprotni učinek: imele so za posledico navijanje cen in oblikovanje različnih cen za uvoženo in domače istovrstno blago. Ze izklicane cene so v večini primerov precej višje kakor cene istega blaga domače proizvodnje, potem pa se na dražbi še nadalje zvišujejo. Tako je bila na primer na zadnji avkciji za uvoženo železino pločevino za pocinkano pločevino izključna cena 160 din nasproti ceni 139 din pri domačih železarnah; ta pločevina pa je bila nasledel prodana na avkciji po 245 do 260 din, torej po ceni, ki je za skoraj 100% višja od cene domačih železarn. Podobno so navile cene za obročno železo, pocinkano in žgano žico, medtem ko je 360 ton ploščatega, okroglega in kvadratnega železa ter obročeve spricho visokih izključnih cen ostalo neprodanih, kar hkrati dokazuje, da je bil asortiman uvoza zgrešen. Na avkciji kovinskih izdelkov je ostalo neprodanih 6400 ključavnic obešank in varnostnih ključavnic.

Kako nesmotno se uvaža v tem sistemu avkcij blago za široko potrošnjo, nam priča primer drask, ki so jih v marcu po končani zimski sezoni, ponudili na avkciji 2060 parov, od katerih je bilo seveda prodanih le 1200. Mar ni nesmotno trošiti devize za blago, ki v določenem času ni nujno potrebno, medtem ko drugega blaga premalo uvažamo. Nedavna avkcija servisov in porcelana se je prav tako odlikovala po docela zgrešenem asortimanu. Ponudnih je bilo 460 servisov za

Dražbe na avkcijah kvarno vplivajo na razvoj cen

6 oseb, hkrati pa 1311 servisov za 12 oseb, čeprav vsakdo ve, da si delovni človek že težko kupi običajni servis za 6 oseb. Tudi pred vojno so v trgovinah redko prodajali servise za 12 oseb, med uvoženimi jedilnimi servisi za 12 oseb pa je bilo še 300 luksuznih s ceno 27.000 do 34.000 din.

Značilen je tudi primer avkcijske prodaje ovojnega papirja, ki je zelo kritično blago. Ceno pergamin papirja so na dražbi dvignili za 41%, ceno ovojnega papirja pa za 37%. Evidentno je, da bodo, kakor to ugotavlja letošnje poročilo Zdrženja papirne industrije FLRJ, mnoge trgovine po višjih izključitanih cenah prodajale tudi cenejši domači papir enake kakovosti. Skupščina tega združenja se je postavila odločno na stališče, da je treba tako navijanje cen na avkcijah preprečiti. Enaka nevarnost spekulacije zaradi različnih cen istovrstnega blaga domačega in inozemskega izvora je tudi v železninarski stroki.

Zagovorniki avkcijevskih prodaj utemeljujejo potrebo avkcij s koncentracije ponudbe in povpraševanja v državnem merilu, ki naj omogoča pravilno usmerjanje blaga na tista potrošna središča, kjer je potreba največja, kar se z distribucijo ne da doseči.

Toda o koncentraciji ponudbe in povpraševanja bi lahko govorili edino v primeru, če bi se na avkcijah ponujalo blago tako iz uvoza, kakor tudi iz domače proizvodnje, ne pa le uvoženo blago, ki predstavlja po večini le majhen del celotne ponudbe. To pa bi terjalo popolno sprostitve cen za blago, ki je osnovnega pomena za široko potrošnjo kakor tudi za reprodukcijo. O koncentraciji ponudbe zlasti ne moremo govoriti, če je na avkciji ponudnik eno samo uvozno podjetje, ki ga določil ustrezajoča sekcija zunanje trgovinske zbornice po kriteriju najpogostejše ponudbe, ki pa je pogosto dvomljive vrednosti. Praksa je tudi pokazala, da se tak privilegiran uvoznik manj po-

trudi izkoristiti dobljene devize prvenstveno za uvoz tistega blaga, ki ga trg najbolj potrebuje in ne upošteva predlogov trgovine, po drugi strani lahko zahteva kot monopolist neobičajne plačilne pogoje. Tako so na primer nekatera uvozna podjetja zahtevala plačilo v naprej še preden so blago naročila v tujini. Mnogo višje cene za uvoženo blago ustvarjajo negotovost na domačem trgu. Nekatera grosistična podjetja, ki so se v bojzani, da ne bo nadaljnega uvoza, preveč angažirala z nakupi po visokih cenah, so morala pozneje prodajati kupljeno blago ceneje, kakor so ga izdružila, razliko pa so krila z zvišanjem cen drugega blaga. Zmeda zaradi dvojnih cen pa je nastala zlasti v nadrobni trgovini. Mar-

sikateri obrtnik, ki je enkrat plačal mnogo višjo ceno za uvoženo železo, je nato pri vseh svojih kalkulacijah operiral s to višjo ceno.

Sekcija za železino pri Zvezi trgovinskih zbornic je že pred meseci zahtevala opustitev prodaje železine z licitiranjem, kar je pozneje potrdil tudi upravni odbor Zveze. Navzlic temu je ostalo pri avkcijah. Rešitev bi predstavljal ponovno obravnavan predlog, da se devize za uvoz blaga za široko potrošnjo dajejo na razpolago grosistom po istem postopku, kakor velja za reprodukcijsko blago v industriji, se pravi v posebnem deviznem krogu. Grosisti pa si bodo potem že sami izbrali uvozno podjetje, ki bo izvršilo uvoz po najpogostejših pogojih glede cen, kakovosti in asortimana.

Priprave na 1. maj v Velenju

Na pobudo »Svobode« je bil pred dnevi v Velenju sestanek vseh množičnih organizacij. Pogovorili so se o tem, kako bodo v Velenju praznovali 1. maj. Zvečer prej bodo na bližnjih gričih zagoreli kresovi. Nato bo slavnostna povorka in svečana akademija v kino dvorani v Velenju. Akademija bo nekaka zgodovinska kronika, ki bo s pesmijo, glasbo in recitacijo ponazorila zgodovino našega naroda od kmečkega punta dalje. Drugega dne dopolne bodo na stadionu lahkoatletski tekmovanja, popoldne pa prvenstvena nogometna tekma.

Nato so govorili še o šaleškem festivalu, katerega namen je, poživiti prosvetno življenje v Šaleški dolini. Glavni dan festivala in hkrati zaključek tekmovanja vseh prosvetnih društev in Svobode naj bi bil 3. julija ob Velenjskem jezeru. Občinski svet Svobode in Prosvetnih društev je

postavil ocenjevalno komisijo, ki bo ocenila najboljše dramske skupine, godbe, orkestre in pevске zборе.

Ze štirinajst dni pred 3. julijem, rudarskim praznikom, bodo društva gostovala v raznih krajih. V Velenju pa bo nastopila tudi folklorna skupina, ki že sedaj vadi po napokih narodopisnega inštituta iz Ljubljane.

Ob zaključku so se pogovorili še o delu z aparaturom na ozek trak, ki so jo sedaj nabavili. Z njo bodo šli tudi v bližnjo okolico. Doma pa bodo vsako predavanje Ljudske univerze dopolnili z ustreznimi filmom.

Iz Termoelektrarne Velenje

Novoizvoljeni delavski svet, ki šteje 15 članov, in je med njimi tudi nekaj mladincev, se je 5. aprila prvič sestel in izvolil nov upravni odbor. Ob tej priložnosti so se pogovorili o lanskim bilancem. Lani so v tem podjetju, kjer je zaposlenih 110 delavcev in uslužbencev, obnovili depozitno za premož in s tem zagotovili proizvodno električne energije v najbolj kritičnem zimskem času. Kljub zastarelosti obrata so lani proizvedli 35 milijonov kWh. Delavski svet je lani sporazumno z upravnim odborom reševal vse pereče probleme elektrarne.

Ko bo 1. maja začela Termoelektrarna v Soštanju poskusno obratovati, bodo tudi razne težkoče v velenjski elektrarni odstranjene.

Maja bo na Jesenicah kulturni teden

Svobode na Hrušici, Javorniku, Blejski Dobravi, v Kranjski gori in na Doveljem ter na Jesenicah so pripravili sredi velikih priprav za 1. maj. Vseposvods pripravljajo kvalitetne programe, posamezne sekcije tekmujejo med seboj, katera bo vključila v svoje vrste števec sodelavcev in katera bo nastudirala čimkvalitetnejši program in ga znala najlepše predstaviti delovnim ljudem v industrijskih centrih, na vasi in v mestih. Med najbolj prizadevnimi so prav gotovo Svobode na Javorniku in na Hrušici.

Javorniški kulturno-prosvetni delavci bodo priredili v mesecu maju kulturni teden, na katerega bodo povabili tudi zasavske rudarje, da se bodo skupaj razvedrili in povesečili.

Na Jesenicah je v Svobodi najbolj delavna razen pevске sekcije tudi folklorna skupina, ki že sedaj marljivo sodeluje pri vseh prireditvah proslavah in akademijah. Preko 40 mladih, pisalcev narodnih plesov se pripravila na večjo turnejo po Jugoslaviji, lutkarji pripravljajo krstno predstavo Zlatoroga. Tako kot na Javorniku in na Jesenicah bodo tudi druge Svobode v jesenskih obdobjih za prvi maj pripravile kvalitetne programe, s katerimi bodo posredovale prijetno kulturno razvedrilo delovnim ljudem v industrijskih centrih in vseh pod gorami.

PRIPRAVE NA ODKUP ČEŠENJ

Da se ne bi ponovile lanske napake

Okrajna trgovinska zbornica v Novi Gorici bo letos sproti obveščala javnost o odkupnih cenah češenj, da bi tako preprečili navijanje cen v oddaljenih potrošnih središčih

Na Goriškem je v teh dneh še hladno, vtem ko n. vadno v začetku aprila že cveto češnje in pogonjajo prvi popki na breskavah. Ozračje je nekoliko topleje le v prisojnih legah v Sempetru in Novi Gorici, kjer so se v zadnjih dneh odeli v cvetje mandljevi in slive. Češnje bodo letos — kakor sodijo — zaradi dolge in ostre zime vztrajale šele okrog 15. aprila ter bi potemtakem lahko zobali te sladke sadeže šele v drugi polovici maja. V normalno toplih pomladih dozori prve češnje že v začetku maja ali celo konec aprila.

RAZDELITEV LETINE

Sezona češenj je torej še daleč, vendar se je treba na odkup že sedaj dobro pripraviti. Slabo pripravljen in neorganiziran odkup

ter tudi razne slabosti trgovske mreže, ki bi jih marsikatero z nekoliko več dobre volje bilo mogoče odpraviti, je prejšnja leta vsa naša skupnost drago plačala.

V povprečni letini pridelajo na 139.380 drevesih v goriškem okraju okrog 3 milijone 500 tisoč kilogramov češenj. Po nepopolnih podatkih jih razna izvozna trgovska podjetja vsako leto prodajo v tujino okrog milijon kilogramov, nadaljnjih milijon kilogramov jih v svežem stanju pokupijo domači potrošniki, približno pol milijona kilogramov češenj pa predelajo razna industrijska predelovalna podjetja. Neodkupljeni presežek se odvisno od letine giblje od 500 tisoč do enega milijona kilogramov. Toda to ni dejanski presežek, ker bi potrošni kraji v notranjosti države lahko absorbirali dosti večje količine češenj. Zato bi bilo treba odkup čim bolj organizirati in tehnično usposobiti trgovsko mrežo, da bi lahko kakovostne goriške češnje po čim bolj zmernih cenah in v čim večjih količinah posredovala potrošnikom tudi v oddaljenih krajih.

PRAVOCASNE POGODBE

O slabostih odkupne mreže je bilo že veliko izrečenega in napisanega, vendar se stanje le počasno izboljšuje. Po izjavi šefa okrajnega Urada za statistiko in evidenco v Novi Gorici je lani v goriškem okraju propadlo milijon kilogramov češenj, vtem ko so jih denimo na Jesenicah sredi največje sezone plačevali po 40 din in tudi več za kilogram. Letos se to ne sme ponoviti in naj bi splošne kmetijske zadruge, ki bodo edine odkupovalce češnje neposredno od pridelovalcev, čimprej sklenile pogodbe s solidnimi trgovskimi podjetji, ki bi češnje prevzemale svo sezono. Dostlejo namreč vsako leto prihajali na Goriško najrazličnejši nakupovalci in odkupovalci le najlepše blago v začetku sezone ter zraven še dvignili cene in napravili zmedo na trgu. Pozneje, ko so češnje dozorele v večjih količinah, so kmetovalce pustili na cedilu in le-ti potem niso vedeli kam s tolikim pridelkom.

Smrt znanega goriškega rojaka

V Beogradu je te dni po hudi želodčni bolezni umrl goriški rojak, upokojeni major JLA 62-letnik Karel Bratuž. Pokopali so ga svečano v Požarevcu v Srbiji, kjer je živel zadnja leta. Od pokojnega Bratuža se je na njegovi zadnji poti poslovilo več tisoč ljudi. Pokojnik je bil med goriškimi Slovenci zelo znan in cenjen

Ustanovili bodo dispanzer za matere in otroke

Na peti seji Sveta za zdravstvo pri adovski občini so podrobno razpravljali o uspeših zdravstva in ugotovili pomanjkljivosti, ki bi jih bilo moč odpraviti. Za izboljšanje preventivne zdravstvene službe bodo sklicali skupno posvetovalno Sveto za zdravstvo, za kulturo in varstvo matere in otroka s predstavniki večih delovnih kolektivov. Poseben poudarek so dali zaščiti matere in otroka, ki je zelo aktualen problem v adovski občini. Posvetovalnica za matere in otroke že zdavnaj več ne zmore velikih nalog, saj živi v občini nad 2000 otrok, starih do šest let in od teh je 327 dojenčkov. Odočili so se ustanoviti dispanzer za matere in otroke ter so za to že dobili zdravniko-pediatra. Razpravljali so nadalje tudi o občinski sanitarni inspekciji, ki je v kratkem času opravila precej dela, čaka pa jo še veliko delo pri malih asanacijah. Zategadel so izvolili 7-člansko komisijo, ki bo vodila delo malih asanacij. Končno so

razpravljali tudi o alkoholizmu. V gornji Vipavski dolini znaša produkcija vina letno okoli 15.000 hl, od tega poljeje 9000 hl doma. Razen tega so v 27 gostinskih obratih in adovski občini potočili v zadnjih desetih mesecih nad 233.000 l vina in zganih pljav. Zaradi tega so sprejeli ustrezno priporočilo za uspešno borbo proti alkoholizmu.

Dolenjski železničarji za svoj praznik

Dan železničarjev bodo tovariši dolenjskih železniških prog in področja za vseživljenjsko prosvetovalno različnim prireditvam. Od 1. aprila igrajo ekipni šahovski turnir za pravila dolenjskih prog, ki bo zaključen v nedeljo, 15. aprila. Slavnostni akademiji bosta v soboto zvečer ob 20 v družnem domu v Bršljanu in v Straži. V Bršljanu sodelujejo člani DPD Svobode in novomeški železničarski kolektiv v Straži pa sekcije straske Svobode in tankajnski železničarji. Interna proslava Dneva železničarjev bodo 14. aprila zvečer tudi v Crnomlju in v Trzinu na Dolenjskem. V nedeljo, 15. aprila bosta pred spominskih piosčami na novomeškem kolodvoru in v kurinici komemoraciji za železničarje, padlimi v NOB; slavnost se bo začela ob 8.30 poln pa bodo pevci FD Dušan Jereb iz Novega mesta, v nedeljo popoldne bo tudi v Trebnju slavnostna akademija v počastitev Dneva železničarjev ob 15. uri. V novo mestu pa se bodo pomerile ekipe balinarjev dolenjskih železniških kolektivov.

Spet arheološke najdbe v Novem mestu

Prejšnji teden je Vinko Silhar, arheolog Narodnega muzeja iz Ljubljane, odkopal na Klemenčičevi njeni na Marofu veliko žaro z izredno dobro ohranjenimi predmeti, ki izvirajo iz 8. stoletja pred našim štetjem. V žari so bili poleg različnih železnih orodij, bronzasta zapetnica, nekaj uteril za stavo, velika bronzasta ovratnica in lepo ohranjena bronzasta zapetnica. Posebno pozornost je vzbudila v strokovnih krogih več členska zapetnica, medtem ko je bronzasta zapetnica doslej edina vrste iz dolenjskih najdb. Izkopane najdbe bodo v Ljubljani restavrirali, nato mete bodo v Ljubljani arheološki oddelki Dolenjskega muzeja v Novem mestu. Dolenjski muzej v Novem mestu je novo najdbo bodo strokovnjaki bistveno dopolnili doseženo podobo enega najstarejših obdobji prazgodovine novomeškega Marofa.

Delovnim brigadam so odkrili spominsko ploščo

Kamnik, 9. aprila. — Občinski komite LMS v Kamniku je večer odkril spominsko ploščo mladinskih delovnih brigadam, ki so sodelovale pri graditvi nove livarne podjetja »Titan« v Kamniku. Pri odkritju je bilo navzočih 600 udeležencev. Uvodni govor je imel komandant mladinskih delovnih brigad tovariš Gvido Cvrtin, delavec v podjetju »Titan«. Po odkritju spominske plošče so položili vence padlim skojevcema Mlakarju in Miklavčiču. Sodelovala je godba iz Mengra ter mladinski pevski zbor in recitatorji kamniške gimnazije. Z.

Golovec — bodoči park Celja

V severozahodnem delu mesta — desno od naselja ob Dečkovi cesti in levo od delavskega središča Gaberje — se dviga precej priljubljen grič Golovec. Razen opuščenega slovenskega pokopališča so na Golovcu še manjše položne planote, večinoma na sončni strani. Z vrha griča je lep razgled na Celje in okolico, tja do Vojnika, Pohorja itd. Nič čudnega torej ni, če so ta lepi kraj izbrali za bodoči ljudski park Celja.

Seja komisije za proučitev možnosti obnove Haloz

V soboto, 7. t. m., se je drugič sestala komisija, ki proučuje možnost gospodarske obnove Haloz. Na seji so člani komisije proučevali splošne statistične podatke in številke, ki so potrebne za rentabilnostni račun. Številke so obsegale samo vprašanje obnove vlogogradov in sadovnjakov, medtem ko bodo o vprašanih živinoreje in odvinske delovne sile razpravljali na naslednji seji. Razen tega bo komisija natančno proučila gospodarsko in kulturno stanje v katastrski občini Paradiz, zbrano gradivo pa bo uporabila za obravnavo celotnega problema Haloz.

Z republiškega prvenstva brivecv in frizerjev v Mariboru

V nedeljo je v Mariboru tekmovalo 183 najboljših slovenskih frizerjev in brivecv. Tekmovali so v vseh načinih striženja in friziranja. Njih delo je ocenjevala mednarodna žirija pod predsedstvom Branke Kincl iz Zagreba; sodelovali so še strokovnjaki iz Italije in Avstrije. Prvo mesto je zasedel lanskoletni zmagovalac Rajko Ergaver iz Ajdovščine, drugo Marica Konrad iz Ljubljane, tretje, četrto in peto pa Mariborčani Mirko Dreksler, Helena Vele in P. Petelinšek. Ta petorica bo zastopala Slovenijo na državnem prvenstvu v Beogradu.

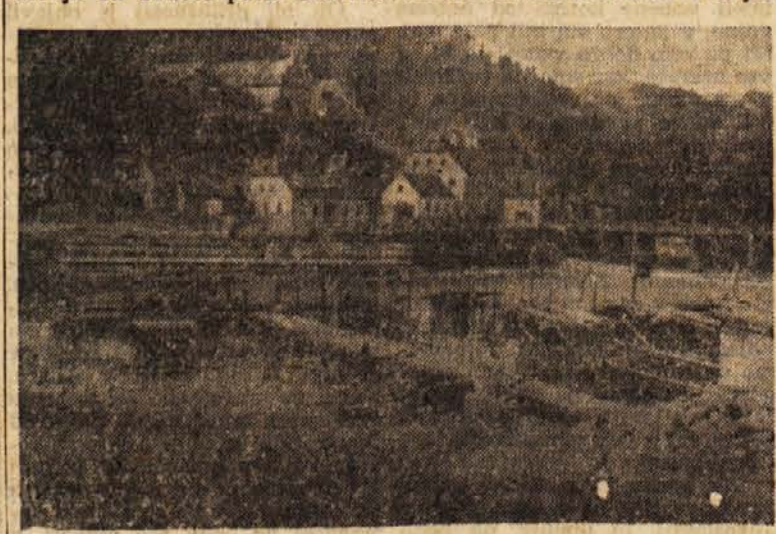
Zaključek kmetijsko nadaljevalne šole v Ptuj

V petek, 6. t. m., so zaključili pouk na kmetijsko nadaljevalni šoli v Ptuj. Šola je obiskovalo 13 učenk iz okolških vasi, ki so vse dovršile šolo z dobrimi uspehi. Pridobile so precej teoretičnega in praktičnega znanja, ki jim bo v življenju prav dobro koristilo. Ob zaključku pouka so učence obiskale obratnijske mlekarne, veterinarski zavod v Ptuj in pa združeno vinarsko podjetje v Vinarijcu.

nega oblikovanja — skladno z bližnjo in daljnjo okolico.

Sedanje slovensko pokopališče, ki je že več let opuščeno, oziroma je tu prepovedano pokopavanje pokojnih, bo urejeno v spominski gaj. Večina drevoja (cipres itd.) bo ostalo. Spomeniki pomembnejših ljudi za celjsko zgodovino bodo primerno urejeni. Pri sajenju novega drevoja v bodočem parku bodo tudi upoštevali, da mora le-to na posameznih mestih zastreti nekatere tovarniške dimnike. Pri koli 274,19, ki predstavlja najvišjo točko na Golovcu, bodo sadili primerno drevje. Tu naj bi bila razgledna točka. Novi kotiček, ki bo starim in mladim nudil razvedrilo v zeleni prirodi, obilo sonca, sence, čistega zraka in mikavnih razgledov in bo najprimernejši kraj za prijetne sprehode in mirna počivališča, bo imel na najprimernejših legah tudi igrišča za otroke in prostrane trate.

Pristojni pri občinskem ljudskem odboru v Celju že skrbijo za uresničenje lepega načrta. Vrtnarska šola v Medlogu je vzgaja posamezne redke vrste drevoja za bodoči park Golovec.

Gradbena dela za novi most čez Savinjo v Celju so že v teku

Parodija o tragediji

DVE ZGODBI IZ ŽIVLJENJA VELIKEGA LJUBIMCA DON JUANA V CELJSKEM GLEDALIŠČU

A. S. Puškin: Kamniti gost. Cudežno življenje nesmrtnega španskega ljubavnika Don Juana, ki mu številni predhodni in kasnejši Casanove niti do pasu ne segajo, se je v dolgi vrsti inatič naveržilo v pisano, neugnano ogrlico podob in podobice, ki na usodo tega največjega ljubitelja in ljubljence žensk mečejo dokaj raznobarna luči. Nimb svetovljanske omike in modroslovnega svobodoma, s katerim je Molière žlahtno ovil podobo svojega Juana in ki se nam je v čudoviti Vilarovi interpretaciji neponovljivo vrezal v spomin, se je pod Puškinovim peresom prevrednotil v dobrohotno iskrenost, veličastno in hkrati tragično naiynost

Z razstave v Jakopičevem paviljonu — Dušan Petrič: Portret D. Z.

ter v brezmejno slovansko zavzetost, zaradi katere se je življenje velikega komornika ljubezni usodno zdrobilo v marmornati dlani maščevalnega komendnika. O, tragična Juanova zmot! Ko je sebi in svoji ljubezni najbolj verjel, ko je — kot otrok igrače — že stotič odkril Ameriko ljubezni, prav tedaj je njegovo neugnano slo prebodel smrtni strah in utrnul najbolj zareči ljubavni plamen vseh dni. Aleksander Sergejevič je ta plamen pogasil s takšno poetično toploto, da celo iz

mrtnega Juana poslej diha vroča strast — in prav v tem nenavadnem obratu je mikavna, čeprav tragična varianta puškinskega Juana.

Luisa Treves: Don Juanovo poslednje pismo. Vsaj takšna razlika kot med Puškinom in sodobno nizozemsko pisateljico Luisa Treves je med »Kamniti gost« in »Don Juanovim poslednjim pismom«: tam tragika poetičnega zanosa, tu sprimek parodičnih ostric. Duhovit, domiseln, naježen z radostjo ljubosumja: šest ljubic se z »levjo« ogorčenostjo bojuje za poslednji Juanov pogled, stisk... In naj mi avtorica ne zameri: prava: pravica ženska dramatika. Teatrsko mikavna in zlasti — na moč inveciozna, čeprav le na robu Puškinove sence in ostalih donjuanskih inatič.

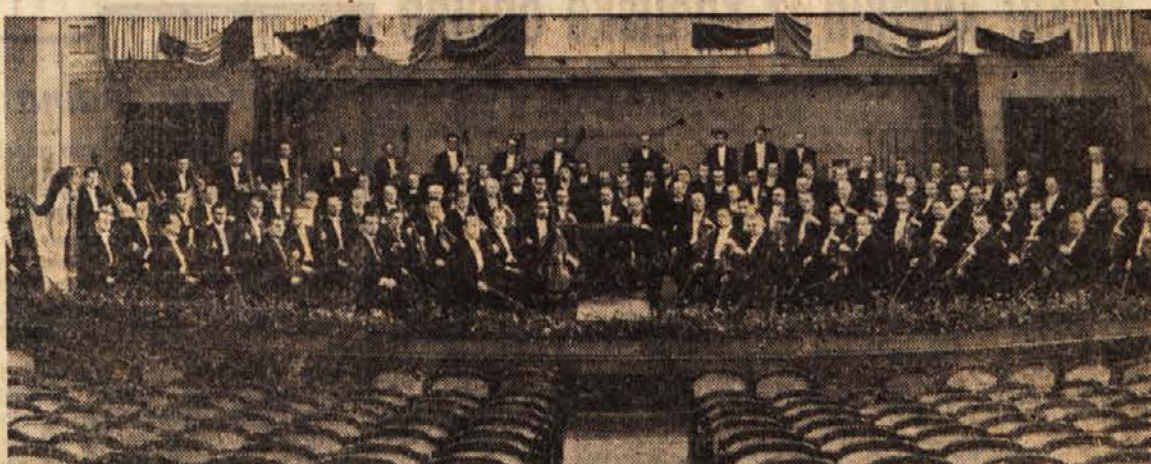
Režiser, prireditelj, avtor prologa, epiloga in veznega besedila Herbert Grün — v režiji je menda debutiral — je z drznostjo čarobnega teatarskega eksperimenta srečno povezal »malo tragedijo« in radostno parodijo v mikaven celovečerni gledališki šopek. Srečanje visoke romantične lepote z ljubezno parodično prozo nosi v sebi spričo stline raznorodnosti globoko estetsko razpoko, ki pa jo je Grünova improvizacijska nadarjenost v čisti gledališki vni prijetno zapolnila z uvedbo yezalca — ravnatelja gledališča. Tako je Grün ohranil stilno jasnost visokega zanosa pri Puškinu in konverzacijsko smešljivost pri Trevesovi. Vendar je razpoko med obema deloma zaradi diskrepantne umetniške moči še zmeraj bilo čuti, kljub domiselnemu veznemu besedilu. Bistvene vrednote Grünove režije: smisel za kulturo stila; posluš za ritem; občutek za dinamiko prostora in nazornost fraze. Toda: kljub veliki vnanji natančnosti in pazljivosti pri stiliziranju, preveč umerjena notranja strastnost — zlasti v »Kamnitem gostu«. Mimo tega: presenetljivo lep debut.

Močan estetski pečat je uprizoritvi vtisnil scenograf arh. Sveta Jovanovič: v »Kamnitem gostu« s preprosto, »zavešeno« romantično mehko in v »Don Juanovem poslednjem pismu« z igrivo likovno stilizacijo.

Za ves nastopajoči zbor velja: homogenost in harmoničnost ansambelske igre. In posamezniki? Don Juana je z neprisljnim heroičnim zanosom oblikoval Pavle Jeršin. Mehko in toplo, s preohlapno govorno bistrino. Leporello — Marijan Dolinar je bil dovolj mikavna senca svojega gospodarja, čeprav pomenljivo značajsko razgret in parodično nazoren le v »Pismu«. Ne pozabena pa je bil »nežni« sekstet: Mara Černetova, Marija Goršičeva, Minca Jerajeva, Zora Cervinkova, Klio Maverjeva in Marijana Kroš-Horvatova. Šest usod išče Juana! Šest usod, šest značajev, šest temperamentov, šest parodij, šest vrelcev ženske krvi. Ubogi Juan! Refren k temu sekstetu: bodi grofica ali postarna dama, nedolžna sanjarka ali skrbnica, večna osamljenka ali zakonska iztirjenka: »slabost — ime ti je ženska«!

K imenovanim vlogam še nekaj uspešnih epizod: Belak, Cesar, Kroš, Novak, Penko. In da ne pozabim: ravnatelj gledališča Janez Skof — »čarodej«, ki je s toplo in suvereno besedo vezalca spel preteklost in sedanjost.

Predstava zapuša lep, čist spomin. V. P.

ČEŠKI FILHARMONIKI V LJUBLJANI

Jutri gostuje v veliki uniojski dvorani v Ljubljani orkester Češke filharmonije s samostojnim koncertom skladb Dvořaka, Martinija in Musorgskega. Češke filharmonike bomo pri nas to pot pozdravili prvič po vojni in se lahko seznanili s tem kvalitetnim glasbenim ansamblom, ki uživa doma in v svetu velik sloves. Izredni vzpon češke glasbene ustvarjalnosti in razvoj češke glasbe je v veliki meri povezan prav s delom Češke filharmonije. Orkester Češke filharmonije je letos praznoval 60-letnico svojega obstoja. Ta jubilej je proslavil s istim sporedom, kot ga je izvajal pod Dvořakovim vodstvom na svojem prvem koncertu. Češki filharmoniki bodo v Sloveniji imeli dva koncerta in to v Mariboru in v Ljubljani. Koncerta, ki ju prireja Koncertna direkcija Slovenije, bosta nedvomno višek letošnje koncertne sezone. Na sliki: Zgoraj ansambel Češke filharmonije in levo njegov sedanjí dirigent Karel Ančerl.

MED NAŠIMI REVIJAMI

Varstvo spomenikov v. letnik

Po triletnem presledku, ki je po tehnični plati nekako razumljiv, sicer pa nepotreben, je končno izšel peti letnik »Varstva spomenikov«, ki se osira na spomeniškovarstveno dejavnost v Sloveniji v letih 1953-1954.

Ce primerjamo novo številko s starejšimi letniki od leta 1948 dalje, opazimo že na zunaj viden napredek. Bolj zajetna je postala, saj obsega kar 200 bogato ilustriranih strani na dobrem papirju, in zunanja oprema je v primeri s prvimi zelo pridobila. Vsebinska je te pol izredno pestra. Urednik doktor Marijan Zadnikar je pridobil k sodeloivanju vrsto strokovnjakov z najrazličnejših področij. Seveda so v ospredju umetnostni spomeniki kakor v podobnih publikacijah povsod po svetu, saj pomenijo težiče spomeniške posesti vsega naroda in vzpodbujajo mednarodno zanimanje.

LOJZE SPACAL NAGRAJEN NA RIMSKEM QUADRIENNALU

Slikar Lojze Spacal je ta mesec prejel od občine mesta Rima nagrado za celotno kolekcijo grafičnih listov, ki jih je razstavljal na razstavi Quadriennale v Rimu. Razstavljen grafika je bila deloma razstavljena na mednarodni grafični razstavi v Ljubljani v preteklem letu in tudi tukaj nagrana. Poleg tega je Moderna galerija v Rimu odkupila eno Spacalovo delo.

V več pogledih naš prvi spomeniški konservator prof. dr. France Stelo razmišlja v uvodnem članku o nihanju restavratskih principov med estetiko, ki jo pričakuje življenje, in med strogo zgodovinsko dokumentacijo. Izloč je tudi tu v trezni srednji poti. Profesor F. Bal podaja prvi sistematično zbrano zgodovino organizacije spomeniškega varstva v Sloveniji, ki je staro zdaj že sto let. Obirno poroča o delu in nalogah nekdanje dunajske Centralne komisije, o nastanku samostojnega spomeniškega urada v Ljubljani in o uspešnih povojnega spomeniškega varstva pri nas.

Pregled glavnih ljubljanskih spomenikov in smernice njihove zaščite je pripravil mentor konservator Nace Šami, ki je v posebnem članku prikazal tudi možnost za ohranitev pomembne baročne Koslerjeve hiše. — V zadnjih letih so mnoga naša mesta močno spremenila svojo podobo. V Novem mestu je razširitev ceste zahtevala preureditev nekdanjih zgornjih mestnih vrat, kar so izvršili po načrtih prof. M. Mušiča. Razloge za tako izvršeno regulacijo tega mestnega dela je projektant sam opisal v daljšem članku in je svoje utemeljitve ponašal tudi s mnogimi ilustracijami. Isti avtor pa je v posebnem prispisku zelo tehtno formuliral tudi zelo potrebna navodila za pravilno obravnavo

omotov na starih arhitekturnih spomenikih, ker smo v tem pri nas ne samo pred vojno, n. pr. na Zoisovi hiši v Ljubljani, na Ptujski gori, v Ptuj in drugod, temveč že celo v zadnjih letih zagretili zelo grobe napake, ki so historični arhitekturi vzle vsi protini izgled in marsikaj dragocen kamoskiški detajl neorgansko ločile od celote. — O poskusu idealne restavracije majhnega spomeniškega objekta, romanskega podražnega v Zgornji Dragi pri Stični, piše dr. M. Zadnikar, ki poroča še o novih odkritjih nekaterih spomenikov romanske arhitekture v Sloveniji, na katere je našel pri sistematičnem preučevanju naše najstarejše ohranjene sredajevske arhitekture. —

S področja klasične arheologije sodeluje vodja izkopavanja v Šempetru pri Celju profesor J. Klemenec s sestavkom o konserviranju temelja, na katerem je stala ena obeh rimskih nagrobnih kapel, katere dele so našli med ostalimi več kot 500 kosmi, kolikor jih je prinesla na dan ta največja arheološka akcija v zadnjih letih pri nas. — Tehnične plati spomeniškega varstva se je dotaknil M. Vidmar, ko nas seznanja s najmodernejšimi fotografirskimi pripomočki in načini za razpoznavanje starih in dragocenih umetnin, s katerimi je mogoče zlahka ugotoviti ponaredbe in preslikave. — O restavratskih delavcih za slike in plastiko, ki opravljajo važno delo v sklopu Zavoda za spomeniško varstvo, poroča njen strokovni vodja profesor M. Subic. Celotno vrsto dragocenih slik domačih in tujih mojstrov je delavnica v zadnjih letih rešila propada in nekatero na videz dokončno uničene plastike je takrekoč znova priklicala v življenje. Mnoge članku priložene slike nas pouče o tem. — Varstva prirode, in njenih znamenitosti je posvečen poseben oddelek tega spomeniškega glasila. V njem obravnava dr. A. Piskernik probleme in naloge prirodnega varstva.

NAŠLI SO NJEGOŠEV DNEVNIK

V Franciji so nedavno našli dnevnik, ki ga je pisal Petar Petrovič Njegoš. V dnevniku so zapisane mnoge njegove filozofske misli, ki doslej še niso bile znane. Razen intimnih zapiskov je v dnevniku tudi mnogo njegovih stihov, kakor tudi celotna njegova znana ljubezenska pesem »Noč skuplja vjek«. Dnevnik je odstopila hčerka črnogorskega kralja Nikole Ksenija črnogorskemu znanstvenemu društvu. Dnevnik bo objavilo znanstveno društvo Črne gore s komentariji dr. Pera Soča.

Novo knjige in revije

Prejeli smo: BORIS PAHOR: MESTO V ZALIVU, ROMAN: Delo, napisano 1951. leta, je to dni izšlo pri koprski založbi Lipa. Kakor v večini svojih del ostaja Boris Pahor tudi v tem romanu na tleh svoje ožje domovine: Trsta. Čas dogajanja: kapitulacija Italije v septembru 1943. Pisatelj spremlja slovenske Jance, povratnike iz razpadle italijanske vojske, na njihovi poti domov in od tod v partizane. Pahorja zanima tudi ta predvsem človek, kot individuum, ki išče svojo pot in svojo pravo podobo ob take pomembnih političnih in družbenih premikih, kot je bil čas zadnje vojne.

ANTON SLODNJAK: NEIZTROHNJE-NO SRCE, zgodovinski roman, druga, predelana izdaja, založila in izdala Primorska založba Lipa v Kopru. S ponatisom Slodnjakovega romana o Prešernu se je založba oddolžila spominu barda slovenskih pesnikov, izid se je sicer nekoliko zavlekel, namenjen pa je bil za letošnji Prešernov praznik. Slodnjakov roman je zanimiv, ker ne teži samo po tem, da bi bil dobra literatura, pač pa so jo pisatelj trudil, da bi bilo njegovo delo tudi znanstveno neoporečno. Predvsem v tem smislu je razumeti tudi spremembe in in predelave v drugi izdaji.

THEODORE DREISER: SESTRA CARRIE. Delo je izšlo pri Slovenskem knjižnem zavodu kot redni zvezek zbirke »Sodobni romani«. Pred desetimi leti umrl Theodore Dreiser, eden najvidnejših sodobnih ameriških pisateljev, je slovenskemu beročemu občinstvu znan predvsem po svojem znamenitem delu »Amerika, tragedija«, ki smo ga dobili tudi v slovenskem prevodu. Roman Sestra Carrie ima isto kvaliteto, le da je še bolj zaokrožen, bolj zgosten in morda tudi intimnejši. Roman je prevedla Mira Mihelič.

DR. LEOPOLD JESE: NASE OKO IN VID. Delo je izšlo pri Slovenskem knjižnem zavodu kot 9. zvezek Zdravstvene knjižnice. Knjiga je namenjena širokemu krogu bralcev, napisana je poljudno in opremljena je s številnimi slikami in skicami, ventur upoštevati vsa najodobnejša dognanja medicinske znanosti.

ING. GVIDO FAJDIGA: PRIDELOVANJE KRME NA TRAVNIKIH. Delo je izšlo pri Kmetijski knjigi kot zbirka za kmetijsko-gospodarske, kmetijske in sorodne šole. Knjigo je odobril Svet za prorostvo in kulturo LRS.

MATEJ BOR: ROPOTALO IN PTICE: Blago satirična, v pravilni obliki napisana pesnitev na Prešernovo temo »pušti moj ga slava pete«. Delo je razumljivo, verzi tekoči. Pesnitev je nastala 1948. leta, napisana je za mladino, a namenjena odraslim. Knjižica je izšla pri Mladinski knjigi, trajnejšo vrednost ji dajejo celostranske barvne ilustracije Maksima Sedeja.

NKO KURET: BATERIJA INZENIRJA LISCA, igra za ročne lutke v štirih dejanjih — Mladinska knjiga.

RAZGLEDI PO SVETU

Ljudske knjižnice v Indiji

Knjižničarstvo je v Indiji šele v povojnih. Pred štirimi leti je bila ustanovljena ljudska knjižnica v New Delhiju. Danes šteje 60.000 zvezkov in 70.000 bralcev mesečno. Zato si vsak bralec lahko izposodi samo po eno knjigo naenkrat, kar seveda še zdaleč ne zadostuje popravčevanja. Knjižnica v Delhiju je trenutno največja ljudska knjižnica v Aziji (svetovni Knjižniški UNESCO je zaradi njene rastoče pomembnosti uporabil njeno poslovanje za anketo, ki naj bi ugotovila navade in želje azijskega bralca ter obenem razjasnila nastajanje in duhovni razvoj nove inteligentne plasti v Aziji naspih. Značilna je gorečnost bralcev, ki so izredno vestno izpolnili 1300 vprašalnih pol s 40 vprašanji. Večina knjižničnih obiskovalcev so mlajši moški. Najraje hero dela v hindujsčini, pa tudi angleščina ne zaostaja za njo, ker pač v domačem jeziku še ni dovolj del. Polovica obiskovalcev zahteva leposlovje, četrtina poučna dela, ostanek pa nima določene mnenja. V leposlovju so na prvem mestu ljubezenski romani, sledijo pesniški prikazni današnje Indije, kriminalni in zgodovinski romani; politični in psihološki romani so na zadnjem mestu. Pri poljudnoznanstvenih delih so na prvem mestu življenjepisi, sledi literarna zgodovina, politika in knjige o smotri; najmanj zahtevajo psihologijo in tehnična dela. Precejšnjo razliko tvorijo vsaki bralci prevoznih knjižnic. Leposlovje zahteva le 40%, prednost imajo življenjepisi in religiozna literatura. Večini okoliških vzgojnih centrov so prikličene podružnice delbijske knjižnice. Obiskovalci so starejši ljudje, večinoma nedavni analfabeti. Ti so precej kritični: za vprašanih je predložilo 161 pritožb. V glavnem zahtevajo lažje razumljive knjige, pa tudi izbira je premajhna in modernih pisateljev primanjkuje. Vsi pa so si edini v mnenju: potrebujemo več knjig!

Na razstavi v Jakopičevem paviljonu — Jože Cinha: Glad

Z razstave v Jakopičevem paviljonu — Jože Cinha: Glad

Pomlad na Prežkem vrhu

UTRINEK IZ BELEZNICE

Sneg je v nižinah skopnel. Samo v zakotnih in tesnih globačah pod Goro se trmaste upira soncu. Na njivi bo orač kmalu zarezal prvo brazdo in na pašniku se bodo pripisale prve bradice. V temnem »pekl« bodo spet zacvetele solzice in vsa Jamnica se bo prekrila s pisanim oblaciom, stkanim iz sonca in belih cvetov.

Na Prežkem vrhu diši pomladna zemlja. Zadnji srez se je ocedil in namočil njive in senožeti. Zdaj je čas, ko začno matere nežno buditi svoje sinove, ko se v jutranji somrak oglašajo klic očeta:

»Vstani, sonce je nad Pohorjem!»

Sonce priganja ljudi iz prijaznih in samotnih koč. Čez dan se razletijo po gmajnah, poljih in gozdovih. Zdaj tudi že v črno hišo, kjer ves dan rohnijo in bobnijo stroji, kjer gnetejo stoletni sen doline v jekleno podobo današnjih dni.

Na Prežki vrh prihaja pomlad tiho, ko da se boji zbuditi spomine. Spomine na Voranca. Prav tako tiho obstoji človek na vrhu vri klopi, ki čerami prazna v soncu in čaka nekoga, da bi sedel in se zatopil v Goro in v ta kotljski svet, ki ga dramijo pomladne sapa. Ni več tistega, ki bi pri-

sluhnil odmevom gozda, šepetu Radmance in nerodnemu smehu Voruha. Za to mora imeti človek tenak posluš in bistro oko: življenje se hrupno preliva v Jamnici v teh pomladnih dneh.

»Spomladi bom šel na Goro,« mi je rekel Voranc. »Dolg čas mi je, vrnil se bom na Prežki vrh.« Bilo je tiste dni, ko se je večni popotnik odpravil na svojo zadnjo pot. Strastno je hrepenel po Jamnici in Gori, po gozdovih in samotnih kmetijah, po Prežihovini in solzicah. Odpravil se je pred pomladjo in se za vselej ustavil v Jamnici. Zdaj je doma. Iz vseh kotov Jamnice je slišati njegov glas: od Munka do Radmana, od Bunka do Dihurja, od Borovnika do Vožnika, od Čarnoglavca do Zvapa. Od ranega jutra do noči, ko ugasnejo krvavordeče sence za Matjažovo Peco, pripoveduje zgodbe o Karnicah in o potopljenih zvonovih jezery o Jamnici in Prežki bajti.

»Tole prežko bajto moram jaz še popisati,« mi pripoveduje zvečer Gustl, »najmlajši« s Prežihovine. »Zdaj se bom lotil knjige, kjer bom opisal našo mladost na Prežihovini.« Ničče preveč dobro ne ve, da tudi Prežihov »najmlajši« prav spretno suče pero in včasih zakroži kako prav krepko in okroglo. Kadar vam bo hotel

pregnati grenke misli in spomine, vam bo rekel: »Ja, Voranc je bil vuhernik.« In že bo sredi zgodbe: »Pomislite, ko sem bil pri njem na obisku, je v svojo »poslovno« knjigo zapisal: Avgust Kuhar z Jesenic je odnesel pol ovce. Ne da bi bil napisal in kakšno črnil, da sem njegov brat, ne... Avgust Kuhar z Jesenic. Za umret je...« Sredi smeha, ki razodeva, kako pristna in globoka je bila ljubezen prežkih otrok, se šegavemu Gustlu utrinjajo spomini na Voranca in mladost.

»Veste, nikoli mi ni dal miru,« razpreda svoje spomine. »Če sem bil pri njem, me je podil ven, če sem bil zunaj, me je že klical v hišo. Nekoč sem mu rekel, da sem vendar že star in imam svoje otroke. Daleč boš zavozil, če me ne boš poslušal, me je »okregal« Voranc. Za celo knjigo je teh zgodb: kako sta se brata v bajti pripravala o politiki in je zdaj eden zdaj drugi prišel na prag in povedal svoje mnenje o drugem. Prav do otroških let sežejo ti spomini. »Teško je,« pravi Gustl, »vsakemu študentu za diplomsko nalogo sproti pisati poročila in dajati podatke, raje bom vse skupaj združil v knjigo spominov na prežko bajto.« Ni težko reči, da bo ta knjiga svojevrstni prispevek slovenski literarni zgodovini. Lepo bi bilo, ko bi začel Gustl kmalu »tlačiti« tekst in bi ga čimprej brall. Potem izleti na Prežihovino ne bodo več tako polni grenkih spominov, skrivnosti in usank.

Pomladno jutro razliva svoj sij nad Jamnico, ko zapuščam Prežki vrh. Sonce se blešči nad Pohorjem, njegovi svetli prameni božajo vrhove

Kotlje — Prežihova rojsina vas

Gore in Pece in pronicajo tja daleč v tožni Korotan... Na Koroškem je zdaj pomlad. V gozdnih samotah bodo kmalu zacvetele solzice. Radoljčan

Nekaj kratkih iz konjiške občine

Ta teden se je v Konjicah pričel sedmi upravni odbor občinskega kreditnega sklada za gradnjo stanovanjskih hiš, ki šteje sedem članov. Ljudski odbor je za predsednika tega odbora imenoval tov. Viteza, direktorja podružnice NB, ostali člani pa so iz večjih konjiških in okoljskih podjetij ter predstavnikov družbenih organizacij. Na seji so največ razpravljali o pravnih obdobjih, ki jih mora potrditi kasneje ta ljudski odbor. Osnutek pravil so ponekod nekoliko spremenili in predlagali, da se mora ta denar dajati izključno le za gradnjo ali popravilo stanovanj, saj bo to še dalj časa eden osrednjih problemov konjiške občine. Potrebe po novih stanovanjih so največje v Konjicah že z ozirom na razvijajočo se industrijo, razen tega pa je tu sedež občine. Ker pričakujemo, da bodo dobili sem še sodišče in katastrsko upravo, bo tudi za uspešnost tega ustanova potrebno poskrbeti za ustrezna stanovanja. Nič boljše ni v sosednjih Zrečah, kjer so v zadnjih letih sicer že dogradili precej novih stanovanjskih hiš in blokov, toda vse to sprva natega razvoja in širjenja tovarne, ne zaodust-

je. Ker bodo celoletna sredstva znašala okoli 25 milijonov din, za sedaj ni mogoče pričakovati, da bi se stanje v tem oziru hitro in bistveno izboljšalo, ker so potrebe še mnogo večje.

Sredi minulega tedna je prvič zasedal novouvoljeni delavski svet tovarne kovanege orodja v Zrečah. Razen svojega predsednika je izvolil še člane novega upravnega odbora ter razpravljali o tekočih nalogah. Razen Zrečanov so novi delavski svet izvolili tudi že na LIP v Slov. Konjicah, prihodnji teden pa bodo volitve še v ostalih večjih podjetjih na področju konjiške občine, ki bodo v glavnem zaključene do srede tega meseca.

Občinski odbor SZDL konjiške občine je pred kratkim obravnaval in analiziral politično delo na svojem področju. Hkrati je bilo tudi sklenjeno, da bodo v teku tega in prihodnjega meseca redni letni sestanki članstva SZDL, na katerih bodo ti podajali obratno delo. Izvoljeni pa bodo tudi novi odbori, posebno tam, kjer so sedanji neveljavni.

IZPRED SODIŠČA V NOVEM MESTU

S takim predsednikom volivci občine Kostanjevica-Podbočje res ne morejo biti zadovoljni

Kako daleč privede mešanje privatnih interesov z občinskimi gospodarstvom, je letos 13. marca pokazal potek javne seje občinskega ljudskega odbora Kostanjevica-Podbočje, na kateri se je predsednik občinskega LO Emil Vukčević moral zagovarjati na javno kritiko predstavnikov množičnih organizacij, ki so obsodili osebno delovanje predsednika in neaktivnost večine odborov. Posebna okrajna komisija, postavljena na podlagi različnih priobčitev državljanov in na zahtevo občinskega odbora SZDL,

v Kostanjevici, je ugotovila, da v občini Kostanjevica-Podbočje ni potrebne enotnosti in premalo stvarnega delovanja, ki so svojčas dobro poslovala, so v zadnjem letu propadla (krajevna usunjena, opekarna, krajevna gostilna je v likvidaciji), čeprav bi lahko dobro delala, ko bi se občinski ljudski odbor res zanimal za napredek krajevnega gospodarstva. Upravičena kritika volivcev je zadelo predvsem predsednika obč. LO Emila Vukčevića, ki sam nima urejenih odnosov do naših zakonov in predpisov. Od leta 1949 do spomladi 1955 je s svojo materjo vred n. pr. užival svojčas zaplenjeni mlina in žago, v mlino pa je imel tudi vajenca, čeprav nima obrtnega dovoljenja. Tudi avtoprevozništvo je izvrševal brez potrebnega obrtnega dovoljenja, pešal se je z nedovoljeno trgovino in skratka z marsikakim dejanjem pokazal, da ni vreden legitimacije ljudskega odbora. Svoji partnerji, in v roki in invalidi so skruno z odborem Socialistične zveze v Kostanjevici zahtevali, da se na občini naredi red in začne drugače gospodariti, sicer bodo ti podporjanski kraji zares v vedno večjih težavah.

Na javni razpravi pred okrajnim sodiščem v Novem mestu se je moral Emil Vukčević v soboto 7. aprila zagovarjati zaradi dokazanih kaznivih dejanj. Skupno s bratom Jožetom Vukčičem je bil obtožen utaje dohodkov, da bi dosegel manjšo obdavčitev. Ugotovljeno je namreč bilo, da je Emil Vukčević za leto 1955 prijavil za najmanj 117.000 din manj dohodkov, kot jih je imel, njegov brat pa za dobrih 70.000 din manj. Prodajal je najmanj 118 metrov električnega kabela, glede katerega je trdil, da ga je kupil v Ljubljani, med preiskavo pa je nekoga naročil, naj onemogoči lažnja sporočila, da je kabel kupil v Zagrebu. Da je prekupeval s kablom vsaj s štirimi ljudmi, je bilo dokazano. Na domačem podstrešju v Globočicah pa je Vukčević hranil tudi v papir zavito in dobro namazano nemško brzotrelko; na razpravi ni hotel nič vedeti, od kod je ovojje nemškega okornatorja prišlo v njegovo hišo in kdo ga je negoval, da ni propadlo.

Zaradi dokazanih kaznivih dejanj je okrajno sodišče obsodilo Emila Vukčevića na 2 meseca in 15 dni zapora ter na 20.000 din kazni, Jožeta Vukčiča pa na 10.000 din kazni zaradi utaje dohodkov.

Pomladanski pregled živine v ptujskem okraju

Po vsem ptujskem okraju opravlja posebna komisija v kateri je okrajni veterinar, kmetijski inšpektor ter predstavnik kmetijsko pospeševalne službe, pregled plemenske živine. Naloga komisije je ugotoviti, v kakšnem stanju je plemenska živina po letošnji zimi. Ugotovitev komisije so dolej zadolženi, posebno dobro je ohranjena živina na nekaterih kmetijskih gospodarstvih, medtem ko se drugje nekoliko občuti pomanjkanje dobre krme.

Usoda pločevinastih košaric za smeti v Ptuj

Po ptujskih ulicah so pred dnevi namestili pločevinaste košarice za odpadke in smeti, kar je bil že skrajšen čas. Nekateri ljudje se teh košaric pridno poslužujejo, nekateri pa kakor se zdi, motijo. Se prvo noč je bilo večje število teh košaric obito s kamenjem in preobrnjeno. To nekulturno početje je najbrž pripisati veselim družbam, ki ponovi kolovratijo iz gostiln in prizkušajo na teh košaricah svojo moč. Bilo bi prav, da nekaj takšnih ponočnih sudarikov zalotijo varnostni organi in jih primer- no kaznujejo.

Zaorana ledina

Ni dolgo tega, kar smo pisali o razveseljivi ideji, kako množično razširiti kolesarski šport med naše delovne ljudi in mladino. Sekretariat Kolesarske zveze Slovenije se je začel konkretno ukvarjati s tem vprašanjem in je že storil primerne korake na terenu. Stvar ni ostala na mrtoli točki.

Na nedeljski seji upravnega odbora KZS smo slišali mnogo razveseljivih stvari prav glede turističnega kolesarstva v Sloveniji. Ugotovite na terenu so pokazale, da so v nekaterih krajih že krepko prišli za delo in zaorali ledino — množičnost v kolesarstvu ni več beseda na papirju, temveč postaja stvarnost! Ko so funkcionarji KZS obiskali nekatere kraje na podeželju in industrijska središča, kjer so se sestali s predstavniki sindikalnih in množičnih organizacij, so vsepoudarili naleteli na pravilno razumevanje in ugoden odmev. Ljudje se namreč navdušujejo za kolesarski šport, nimajo pa v oseh krajih pogojev za športno kolesarstvo, zlasti ne finančnih sredstev, ki jih urhunki kolesarski šport zahteva.

Razgovori na terenu so že rodili sadove. Najprej se so ogrele o Celju. Pri delancih in uslužbenih celjskih podjetij vlada živahno zanimanje in zastopniki sindikalnih podružnic so že pristali na skupni sestanek, ki ga organizira Okrajni sindikalni svet z namenom, ustanoviti sindikalne turistično-kolesarske aktivne. Kot kaže, bo celjski okraj najširše zajel člane sindikata in delavske mladino v te vrste športnih aktivov. Celjani pa so šli še dalje, Sportno društvo Olimp, ki se je nedavno osamosvojilo, je doslej obstoječim sekcijam pridružil še kolesarsko sekcijo. Sestabljali jo bodo predvsem kolesarji-turisti, ki bodo uporabljali tudi dirkališče, ki ga društvo že ima.

Tako o Celju. Toda tudi v Pomurju so pokazali veliko volje, saj so v Belčincih že ustanovili takšen klub, v Murski Soboti pa se je za stvar zavezala mladinska organizacija. Tam so sploh že imeli nekaj tekmovalnih kolesarjev-turistov, ki pa v jarnosti še niso bila registrirana. Seveda je poziv KZS k tej akciji naletel na ugoden odmev še drugod. Tudi Gorenci ne spijo. V znani športni tovarni »Hlan« so že ustanovili sindikalni aktiv, sledili jim bodo pa prav gotovo še drugod.

Prepričani smo, da bomo kaj kmalu zasledili te razveseljive pojave tudi drugod. Skratka: Kolesarji so zgrabili stvar na pravo mesto — nič več ne bo borbe za urhunske kadre, kolesarstvo bo postalo množično!

Ugotoviti pa moramo tudi sicer, da je KZS v letošnjem letu dobro začela z delom in pozitivno izvedla vse priprave za sezono. Tega pa ni o tolikšni meri čutili o njenih osnovnih organizacijah, o klubih. Videti je, da so klubi nekako odmaknjeni od svojega republiškega foruma, kar se je zlasti občutilo po administrativni plati. Sekretariat je pri njih dostikrat naletel na nerazumevanje, zlasti ko je šlo za registracijo klubov in tekmovalcev. Sicer je zadeva sedaj že delno urejena, nujno pa je, da bi klubi bolj dosledno izpolnjevali svoje dolžnosti do KZS. To bo osekakor koristilo splošnemu napredku kolesarskega športa, zlasti če ugotovljamo razveseljive pojave o razširjenju kolesarstva na edino pravilni osnovi, to je množičnosti.

Kot vidimo, se vsaka stvar da urediti, samo začeti je treba z delom in zaorati ledino — pa ne odnehati!

SPORT IN TELESNA VZGOJA

LJUBLJANSKO-PRIMORSKA NOGOMETNA LIGA

BREZ SPREMEMB

na lestvici — Prvaka bo skoraj gotovo določila še tekma Grafičar : Krim — »Zlata sredina« v borbi za prestiž

Po drugem kolu pomladanskega dela ljubljansko-primorske lige se na lestvici ni ničesar spremenilo. Vse je ostalo tako, kot je bilo takrat, ko so motiva nastopila zimski odmor. Če bodo favoriti še nadalje zmagovali, bo borba odločna šele na koncu, ko se bosta pomerila prva dva na lestvici — Grafičar in Krim.

V tej borbi je seveda vsaka točka neprecenljiva vrednosti. Kranjski Triglav, čeprav v odlični formi, se bo le težko priključil tej borbi za naslov prvaka in s tem napredovanju v višji razred. Ostalih kandidatov za prvo mesto ni, čeprav imajo odigrati do konca prvenstva še sedem kol.

Zato je borba med klubi sredine — za sedaj jih je pet — le prestižnega pomena. Zadnja dva na lestvici, Tabor in Postojna pa se zagrizeno borita, kdo bo koga pustil za seboj, tako da je eno nedeljo na dnu eden, drugo pa drugi. Kot rečeno, v nedeljo ni bilo presenečenj. Grafičar je doma-visoko zmagal proti Izoli, Krim pa v Kranju nekoliko težje proti Mladost. Kranjski Triglav je osvojil v Kopru dragoceni točki proti »Kopruc«, medtem ko je Slovan iz Ljubljane zmagal v Postojni z najmanjšim rezultatom. Tabor je premagal na domačem igrišču Ilirijo in se tako pomaknil z zadnjega mesta na predzadnje. Rezultati tekem: Mladost — Krim 0:2 (0:0), Grafičar — Izola 9:0 (4:0).

REPUBLIŠKO PRVENSTVO V KEGLJANJU

Na polovici poti

Predvečernjšim je zaključila v Mariboru s tekmovalnem prvaka skupina udeležencev letošnjega republiškega prvenstva v kegljanju po posamezniku. Skupno je nastopilo 37 tekmovalcev, enako število pa jih bo tekmovalo v soboto in nedeljo.

Za sedaj je v vodstvu tekmovalcev mariborskega Branka Amer pred prvakom ljubljanske podzveze Dominikom, klubskim tovaršem Podkrižnikom in drugim. Značilno za prve tri je, da so prvi dan tekmovalja podrlj manj kot 800 kegljev, v drugem nastopu pa so dosegli tudi za 100 kegljev boljše rezultate. Šele na četrtem mestu je tekmovalci, ki je obkraj potrdi več kot 800 kegljev. To je Truglas, član Kladivarja iz Celja.

Rezultati: Amer (Brank) 1673 kegljev (783, 890), Dominiko (Ljubljana) 1643 (781, 862), Podkrižnik (Brank) 1673 (782, 855), Truglas (Kladivar) 1625 (803, 822), Igljič (Kovinska) 1622 (817, 805), Pečnik (Ruše) 1516 (776, 846), Urbar (Triglav) 1605 (796, 809) itd.

V drugi skupini, ki bo tekmovala v soboto in nedeljo, pa bodo med ostalimi nastopili tudi znani reprezentanti kot so Martelanc, Stare, Kobal, Likovnik, Gomoli in drugi. Ti bodo verjetno tudi odločili o letošnjem prvaku, čeprav ni izključeno, da Amer ostane na prvem mestu do konca prvenstva. E. G.

STUDENTSKA SAHOVSKA OLIMPIADA V UPSALI

Naši komaj neodločeno z Romuni?

Rezultati I. kola finalnega tekmovalja: Bolgarija : SZ 0:4 (Padeviski : Korčnov 0:1, Talj : Kolarov 1:0, Bobotov : Antošin 0:1, Vasjukov : Pejev 1:0); Jugoslavija : Romunija 1:2 (1) (Matanović : Szabo remi, Drimer : Tvkov remi, Gumbberger : Maric predkinjeno v dobljenem položaju za Marica, Sutra : Sokolov 1:0); CSR : ZDA 2:0 (3); Madžarska : Španija 2,5 : 0,5 (1).

Koper — Triglav 2:4 (2:2), Postojna Slovan 0:1 (0:1), Tabor — Ilirija 4:2 (2:2)

Grafičar	11	9	2	0	44:15	20
Krim	11	8	2	1	27:6	18
Triglav	11	6	2	3	37:12	15
Ilirija	11	5	0	6	26:27	10
Slovan	11	5	0	6	16:19	10
Mladost	11	4	2	5	14:18	10
Izola	11	3	2	6	17:32	8
Koper	11	3	2	6	18:46	8
Tabor	11	2	2	7	18:26	6
Postojna	11	2	1	8	25:50	5

Brzovjavke

MOSKVA, 9. apr. (AFP). Na mednarodnem tekmovalju v dviganju uteži v Moskvi so sovjetski tekašletniki dosegli dva nova svetovna rekorda. V prvenstvu kategoriji je Viktor Korge izboljšal svoj sunku svoj svetovni rekord za 500 gr in dvignil 113,500 kg. Ravil Kabutdinov je v lahki kategoriji dvignil v sunku 112 kilogramov, kar je za 1 kg boljše od svetovnega rekorda njegovega rojaka Nikitina.

SMEDEREVSKA PALANKA, 9. aprila. Rezultati prekinjenih partij mednarodnega turnirja: Tomović se je v partiji s Dietmanom vdal brez nadaljevanja, Trifunović pa je z lahka premagal Karaklijiča v 47. potezi. Razvrstitev po I. kolu: Trifunović, Beli, Dietman, P. I. Kolar, Sier, Radulescu, Chocalita, Djordjevič, Vuković, Vidasavljevič 0,5, Robac, Karaklijič, Tomović 0.

BEOGRAD, 9. aprila. Po večernjem kolesarski dirki Beograd — Petrovaradin — Beograd je osem kolesarjev kandidatoval za jugoslovansko reprezentanco na dirki Varšava — Berlin — Praga odšlo na skupne priprave na Avall, Petrovič, Valčić, Jugo, Varga, Cvejin, Vuksan in Piciga so že od večerja na treningu. Osmi član Kulevske je prispel kasneje. Priprave, ki bodo trajale do 22. aprila, vodi Avgust Prošček.

CARIGRAD, 9. aprila. (AFP). Po porazu v Bruslju in na Dunaju, je brziško nogometno moštvo Vasco de Gama nastopilo v Carigradu na svoji turneji po Evropi še tretji poraz. Premagalo ga je nogometno moštvo Fenerbahce z 2:1 (1:0).

V potu svojega obraza

služijo kruh profesionalni košarkarji, katerih pa je zelo malo

V Evropi poznamo ameriško profesionalno košarko samo prek gostovanj črnske skupine »Harlem Globetrotters« in njihov partnerje. Zato vladajoč o poklicnih košarkarjih v Ameriki pogosto napačna mišljenja. Računajo, da igra v ZDA košarko 20 milijonov igralcev. Od tega števila jih je 80 (z besedami osemdeset) pravih profesionalnih igralcev, ki nastopajo v prvenstvu profesionalne lige. Mimo njih jih je moč še enkrat toliko, ki nastopajo v raznih potujočih skupinah — kot Haarlem, Ciklon in Chicago itd. Na vsak način pa je treba priznati, da je to število zelo majhno.

Drugo vprašanje, ki zanima evropske ljubitelja košarke je, koliko služijo ti igralci. Imamo seveda »svetlece«, ki gredo s svojimi dohodki v astronomske višine. Nas pa zanima predvsem, koliko so povprečni dohodki profesionalnega igralca. Statistike pravijo, da teh osemdeset igralcev zasluži povprečno na leto šest milijonov dolarjev. Nekateri od njih imajo po končani karieri tudi to srečo, da postanejo trenerji univerzitetnih moštev.

Igralci pritekajo v vrste profesionalnih igralcev iz vrst univerzitetnih košarkarjev. Med profesionalno ligo in univerzitetnim združenjem pa velja sporazum, po katerem nihče ne more igrati za poklicna moštva, dokler ne konča svojega študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, niti ne more prenehati študirati, zato da bi lahko igral za denar. Vsako leto ob zaključku košarkarske sezone odigrajo univerzitetna moštva vrsto tekem s poklicnimi moštvi. Vešče oči menagerjev poklicnih moštev odberejo pri tem cvet amaterskih igralcev in jih po koncu študija, n

DNEVNE NOVICE

Zahvaljujem se upravi »Ljudske pravice« in državni zavarovalni- mu zavodu za znesek 16.000 din, ki mi je bil izplačan zaradi nezgode...

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE Marionete Levstikov (Sentrjakovski) trg Sreda, 11. aprila ob 15.30: Pengov-Simončič: »Zlata ribica«...

CELJSKE VESTI CELJSKO GLEDALIŠČE Torex, 10. aprila ob 15: H. Wouk: »Zadeva Caine«...

KONCERTI Na koncertnem večeru, ki ga priredi Akademija za glasbo v torek, dne 10. aprila 1956 ob 20 v veliki dvorani...

Ročne lutke Resljeva cesta 28 Nedelja, 15. aprila ob 17: Simončič-Pengov: »Medveda lovimo«...

KINO »UNION«: Ameriški barvni film: »Clovek iz Alana«...

RADIO LJUBLJANA Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 in 22.00.

VESTI IZ KRANJA PRESERNOVO GLEDALIŠČE Torex, 10. aprila ob 16: Selškar-Filipič: »Bratovščina Sinjega galeba«...

Priradostno društvo vabi na poudarno-znanstveno predavanje doc. dr. Stanke Bančič: Cepiva v boju proti nalezljivim boleznim...

Sreda, 11. aprila ob 20: A. Marodič: »Na dnu kelihov«...

GOSPODINJE! V sredo, 11. aprila ob 20, uri bo zanimivo predavanje ing. Tanje Brankič »O ureditvi kuhinje v novem in starem stanovanju«...

Sreda, 12. aprila ob 15: Držić-Polez-Rupelj: »Boter Andraž«...

Geografsko društvo Slovenije vabi na javno predavanje prof. dr. Romana Saveljke o »Kvarskem krasu, ki bo v sredo, 11. aprila ob 20. uri v balkonski predavalnici Univerze«.

Sreda, 14. aprila ob 20: Shakespeare: »Othello«...

GLEDALIŠČA SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE DRAMA Torex, 10. aprila ob 20: Cankar: »Hlapci«...

Sreda, 15. aprila ob 20: Cehov: »Tri sestere«...

Sreda, 11. aprila: Zaprtlo. Cetrtak, 12. aprila ob 20: Cehov: »Tri sestere«...

Sreda, 14. aprila ob 20: Cehov: »Tri sestere«...

OPERA Torex, 10. aprila ob 19.30: R. Strauss: »Kavaler z rožo«...

Sreda, 15. aprila ob 19.30: Smetana: »Prodana nevesta«...

Sreda, 11. aprila ob 17: Gotovac: »Ero z onega sveta«...

Sreda, 15. aprila ob 19.30: Smetana: »Prodana nevesta«...

Cetrtak, 12. aprila ob 19.30: Martinu: »Zenitev«...

Sreda, 15. aprila ob 19.30: Smetana: »Prodana nevesta«...

Sreda, 13. aprila ob 15.30: Martinu: »Zenitev«...

Sreda, 15. aprila ob 19.30: Smetana: »Prodana nevesta«...

Sreda, 14. aprila ob 19.30: Martinu: »Zenitev«...

Sreda, 15. aprila ob 19.30: Smetana: »Prodana nevesta«...

Sreda, 14. aprila ob 19.30: Martinu: »Zenitev«...

Sreda, 15. aprila ob 19.30: Smetana: »Prodana nevesta«...

Sreda, 14. aprila ob 19.30: Martinu: »Zenitev«...

Sreda, 15. aprila ob 19.30: Smetana: »Prodana nevesta«...

Sreda, 14. aprila ob 19.30: Martinu: »Zenitev«...

Sreda, 15. aprila ob 19.30: Smetana: »Prodana nevesta«...

Sreda, 14. aprila ob 19.30: Martinu: »Zenitev«...

Sreda, 15. aprila ob 19.30: Smetana: »Prodana nevesta«...

Sreda, 14. aprila ob 19.30: Martinu: »Zenitev«...

Sreda, 15. aprila ob 19.30: Smetana: »Prodana nevesta«...

Sreda, 14. aprila ob 19.30: Martinu: »Zenitev«...

Sreda, 15. aprila ob 19.30: Smetana: »Prodana nevesta«...

Sreda, 14. aprila ob 19.30: Martinu: »Zenitev«...

Sreda, 15. aprila ob 19.30: Smetana: »Prodana nevesta«...

Sreda, 14. aprila ob 19.30: Martinu: »Zenitev«...

Sreda, 15. aprila ob 19.30: Smetana: »Prodana nevesta«...

Sreda, 14. aprila ob 19.30: Martinu: »Zenitev«...

Sreda, 15. aprila ob 19.30: Smetana: »Prodana nevesta«...

Sreda, 14. aprila ob 19.30: Martinu: »Zenitev«...

Sreda, 15. aprila ob 19.30: Smetana: »Prodana nevesta«...

Sreda, 14. aprila ob 19.30: Martinu: »Zenitev«...

Sreda, 15. aprila ob 19.30: Smetana: »Prodana nevesta«...

Sreda, 14. aprila ob 19.30: Martinu: »Zenitev«...

Sreda, 15. aprila ob 19.30: Smetana: »Prodana nevesta«...

Sreda, 14. aprila ob 19.30: Martinu: »Zenitev«...

Sreda, 15. aprila ob 19.30: Smetana: »Prodana nevesta«...

Sreda, 14. aprila ob 19.30: Martinu: »Zenitev«...

Sreda, 15. aprila ob 19.30: Smetana: »Prodana nevesta«...

Sreda, 14. aprila ob 19.30: Martinu: »Zenitev«...

Sreda, 15. aprila ob 19.30: Smetana: »Prodana nevesta«...

Sreda, 14. aprila ob 19.30: Martinu: »Zenitev«...

Sreda, 15. aprila ob 19.30: Smetana: »Prodana nevesta«...

Sreda, 14. aprila ob 19.30: Martinu: »Zenitev«...

Sreda, 15. aprila ob 19.30: Smetana: »Prodana nevesta«...

Sreda, 14. aprila ob 19.30: Martinu: »Zenitev«...

Sreda, 15. aprila ob 19.30: Smetana: »Prodana nevesta«...

Sreda, 14. aprila ob 19.30: Martinu: »Zenitev«...

Sreda, 15. aprila ob 19.30: Smetana: »Prodana nevesta«...

Sreda, 14. aprila ob 19.30: Martinu: »Zenitev«...

Sreda, 15. aprila ob 19.30: Smetana: »Prodana nevesta«...

Sreda, 14. aprila ob 19.30: Martinu: »Zenitev«...

Sreda, 15. aprila ob 19.30: Smetana: »Prodana nevesta«...

Sreda, 14. aprila ob 19.30: Martinu: »Zenitev«...

Sreda, 15. aprila ob 19.30: Smetana: »Prodana nevesta«...

Sreda, 14. aprila ob 19.30: Martinu: »Zenitev«...

Sreda, 15. aprila ob 19.30: Smetana: »Prodana nevesta«...

Sreda, 14. aprila ob 19.30: Martinu: »Zenitev«...

Sreda, 15. aprila ob 19.30: Smetana: »Prodana nevesta«...

Sreda, 14. aprila ob 19.30: Martinu: »Zenitev«...

Sreda, 15. aprila ob 19.30: Smetana: »Prodana nevesta«...

Sreda, 14. aprila ob 19.30: Martinu: »Zenitev«...

Sreda, 15. aprila ob 19.30: Smetana: »Prodana nevesta«...

Sreda, 14. aprila ob 19.30: Martinu: »Zenitev«...

Sreda, 15. aprila ob 19.30: Smetana: »Prodana nevesta«...

Sreda, 14. aprila ob 19.30: Martinu: »Zenitev«...

Sreda, 15. aprila ob 19.30: Smetana: »Prodana nevesta«...

Sreda, 14. aprila ob 19.30: Martinu: »Zenitev«...

Sreda, 15. aprila ob 19.30: Smetana: »Prodana nevesta«...

Sreda, 14. aprila ob 19.30: Martinu: »Zenitev«...

Sreda, 15. aprila ob 19.30: Smetana: »Prodana nevesta«...

Sreda, 14. aprila ob 19.30: Martinu: »Zenitev«...

Sreda, 15. aprila ob 19.30: Smetana: »Prodana nevesta«...

Sreda, 14. aprila ob 19.30: Martinu: »Zenitev«...

Sreda, 15. aprila ob 19.30: Smetana: »Prodana nevesta«...

Sreda, 14. aprila ob 19.30: Martinu: »Zenitev«...

Sreda, 15. aprila ob 19.30: Smetana: »Prodana nevesta«...

Sreda, 14. aprila ob 19.30: Martinu: »Zenitev«...

Sreda, 15. aprila ob 19.30: Smetana: »Prodana nevesta«...

Sreda, 14. aprila ob 19.30: Martinu: »Zenitev«...

Sreda, 15. aprila ob 19.30: Smetana: »Prodana nevesta«...

Sreda, 14. aprila ob 19.30: Martinu: »Zenitev«...

Sreda, 15. aprila ob 19.30: Smetana: »Prodana nevesta«...

Sreda, 14. aprila ob 19.30: Martinu: »Zenitev«...

Sreda, 15. aprila ob 19.30: Smetana: »Prodana nevesta«...

Sreda, 14. aprila ob 19.30: Martinu: »Zenitev«...

Sreda, 15. aprila ob 19.30: Smetana: »Prodana nevesta«...

Sreda, 14. aprila ob 19.30: Martinu: »Zenitev«...

Sreda, 15. aprila ob 19.30: Smetana: »Prodana nevesta«...

MARIBORSKE VESTI DEZURNA LEKARNA Torex, dne 10. aprila 1956: lekarna »Centers«, Gosposka ulica 12.

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO KINO »UNION« Ameriški barvni film »Beau Brummell« Brez tednika. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Stewart Granger in Elisabeth Taylor.

KINO PARTIZAN: Ameriški barvni film: »Južno od Sahare«. UDARNIK: Ameriški film: »Kadar ženske ljubijo«.

KINO »KOMUNA« Ameriški film »Strah« Brez tednika. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Joan Crawford. Prodaja vstopnic od 9.30 do 11 ter od 14 dalje.

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE Torex, 10. aprila ob 15.30: Asafjev: »Bahčisarajska fontana«. Sola TAM Sreda, 11. aprila ob 19.30: Polič: »De-seti brat«. Red C.

KINO »SLOGA«: Amer. barvni film: »Dvoboj v džungli«. Tednik: Filmske novice št. 14. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi David Ferer.

KINO »DOM«: Ameriški film: »Prelomnica«. Predstavi ob 18.15 in 20.15.

KINO »TRIGLAV« Italijanski film »Ljubavni zanos« Tednik. — V glavni vlogi Françoise Arnoul in Raf Valone. — Predstave ob 18, 19 in 20. Prodaja vstopnic od 15. ure dalje.

KINO »STORŽICE«: Ob 9.30 in 16 premiera ameriške barvne risanke: »Allica v pravljicih deželi«, ob 18 in 20: italijanski film: »V vrtincu grehas«. Danes zadnjikrat!

KINO »SISKA« Finski film »Poročni venec« V glavni vlogi Aino Mälja Tikkanen in Jussi Jurkka. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 14 dalje. Na sporedu samo še danes in jutri.

Z BLEDA KINO Ameriški film: »Slika Doriana Graya«. Predstava ob 20.

DROBNI OGLASI PISALNI STROJ s kovčkom, znamke »Remington«, prodam. Slavka Kuhar, Maribor, Valvazorjeva 44. M 114 p

CARINARNICA KOPER RAZPISUJE javno licitacijo na kateri bo prodano blago, zaplenjeno zaradi carinskih prekrškov. Licitacija bo 22. aprila 1956 ob 8. uri v prostorih carinarnice.

GOZDARSKO AVTO-PODJETJE V MARIBORU sprejme visokokvalificiranega avtoelektričarja Plača po tarifnem pravilniku podjetja. Nastop službe takoj ali po dogovoru. M 115

Komisija za natečaj in imenovanja gospodarskih voditeljev OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA LOZNICA — v sporazumu z delavskim svetom DIP »MACVA«, B. KOVLJACA razpisuje natečaj za direktorja podjetja Pogoj: Gozdarski inženir s poznanjem industrijske predelave lesa in najmanj 5-letno prakso.

List izdaja tiskovno založniško podjetje »Ljudska pravica«. Ljubljana Kopitarjeva ulica 5/III telefon št 89-181 — Notranjepolitična — gospodarska rubrika telefon šte 22-613 in kulturna rubrika telefon št 21-837 Nazorjeva ulica 10/11 — Uprava Kopitarjeva ulica 2 telefon 89-181 — Telefon za naročnino in oglase št 31-030 — Telefon poslovne valnice na Titovi cesti 22-322 — Mesečna naročnina 250 din, za tujino 500 din — Tekoči račun 60-KB-1-2-1393 — polni predaj 42 — Tisk tiskarne »Ljudske pravice« — Poštnina plačana v gotovini — Rokopis se ne vrača

JOŽE HEGLER DIREKTOR nosilec Spomenice 1941, rezervni kapetan JLA, nosilec medalje za hrabrost, Reda zasluge za narod II. stopnje, Bratstva in edinstva II. stopnje in Reda dela II. stopnje, član Občinskega odbora SZDL in Občinskega komiteja Zveze komunistov Sevnica, predsednik Sveta za zdravstvo pri Občinskem ljudskem odboru Sevnica, predsednik DPD »Svoboda« Krmelj, član okrajnega zbora proizvajalcev Trbovlje, član Okrajnega odbora ZB Trbovlje in Občinskega odbora ZB Sevnica, član Centralnega odbora sindikatov rudarskih in metalurških delavcev Jugoslavije, član sekcije za premož pri Zvezni industrijski zbornici Beograd in član mnogih drugih organizacij.

Z »letečim krožnikom«

Ameriški pilot opisuje prvi polet z letečim aparatom v obliki krožnika

Junija 1947 je ameriški pilot Cennet Arnold nekega večera letel vzdolž pacifiške obale blizu pogorja Rennier in nenadoma zagledal vrsto čudnih predmetov, po obliki podobnih krožnikom, kako lete nad gorskimi grebeni. Takrat so v Ameriki prvič spregovorili o »letečih krožnikih«. Od takrat do konca 1955

so od vseh strani prihajale vesti, da so posamezniki, večkrat pa tudi cele skupine ljudi videli visoko nad zemljo krožnikom podobne predmete. O tem se je mnogo govorilo in pisalo tudi pri nas. Seveda je ustvarila bujna domišljija o letečih krožnikih mnogo neverjetnih vesti. Ljudje v takšnih primerih zmeraj močno pretiravajo. Nekateri so celo govorili, da prihajajo leteči krožniki z nekega drugega planeta. Večina pa je menila, da gre za odseve posebnega lomljenja sončnih žarkov ali pa zgolj za bujno domišljijo.

Najbolj verjetno je, da je šlo res za plod bujne domišljije. Toda vprašati se je treba, ali se ne bi moglo to prej ali slej uresničiti. Saj vemo, da je pisal Jules

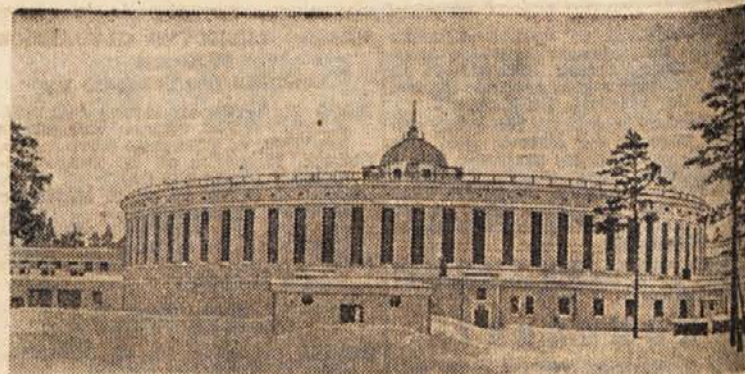
Verne stvari, ki so se zdele v njegovih časih fantastične, pa se je pozneje marsikaj uresničilo.

Konec leta 1955 pa je predstavnik ameriškega vojnega letalstva na tiskovni konferenci v Washingtonu uradno sporočil, da so postali »leteči krožniki« stvarnost. Rekel je, da bodo ZDA kmalu imele letalo v obliki krožnika, ki bo lahko letelo navpično. Pripomnil je, da stopa človeštvo v dobo takšnih izumov, da bodo videli ljudje na nebesu čedalje več letečih aparatov nenavadnih oblik.

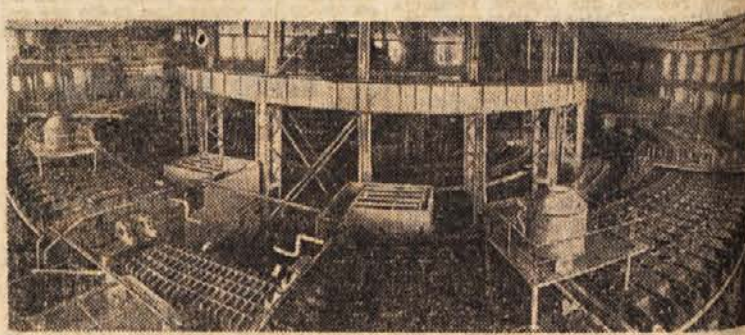
Kmalu so nekateri časniki objavili tudi nekaj podrobnosti o novih letalih. Pozneje so nekega ameriškega pilota poklicali nekam v gore. Misli je, da bo zagledal tam veliko letališče in da bo preizkušal nova letala. Vodili pa so ga samo po ozki stezi skozi gozd in videl je samo visoka drevesa. V gozdu je stalo mnogo do zob oboroženih vojakov. Naposled so prispeli do velikega hangarja, v katerem je pilot zagledal disk s premerom kakih 30 m. Povedali so mu, da gre za prototip povsem novega letečega aparata, ki naj bi ga preizkusil. Deset dni so mu pojasnjevali, kako je treba »leteči krožnik« pilotirati. Naposled je zlezal vanj in se zleknil na ležišče. Čudno se mu je zdelo že to, da bo pilotiral leže. Se bolj pa se je začudil, ko se je aparat navpično dvignil in kmalu dosegel višino 16.000 m, potem pa 26.800 m. In v tej višini je letel

s hitrostjo 3000 km na uro. To je bil njegov prvi polet z »letečim krožnikom«.

Po kakšnem načelu so zgrajeni ti leteči aparati, je seveda ameriška vojaška skrivnost. »Leteče krožnike« je konstruiral inženir Henry Coinda, po poreklu Francoz, ki ga v Ameriki kot konstruktorja letal zelo cenijo. Na misel, da bi izkoristil prazen prostor (vakuum) je prišel, ko je proučeval strašno moč orkana, v katerem nastane prazen prostor oziroma vrtnec, ki ruva drevesa in dviga v zrak cele hiše. Sila vakuuma je veličanska. Dva leteča krožnika s premerom 30 cm, pritrjena k človeškemu ramenu, bi zadostovala, da bi dvignila človeka s tal. Prazen prostor, ki nastaja pod letečim krožnikom, je širok komaj nekaj desetink milimetra. To pa zadostuje, da se dvigne krožnik z vrtočlovo brzino, je izjavil inženir Coinda.

Glavno poslopje elektrofizikalnega laboratorija Akademije znanosti ZSSR

Pogled v elektrofizikalni laboratorij Akademije znanosti ZSSR. Na sliki vidimo sinhrotron za 10 milijard elektronvoltov

FORMULA za ugotovitev ALKOHOLA V KRV

Ce jo hočemo uporabiti, pa moramo vedeti, koliko je v raznih pijačah čistega alkohola

Neki ameriški zdravnik je na podlagi poskusov sestavil matematično formulo, po kateri je moč izračunati količino alkohola v krvi. Formula se glasi: pomnoži količino popitega čistega alkohola v gramih s 112 in razdeli z množek s teže telesa v kilogramih; s 15 pomnožene ure od tega odštej ure, ki so minile od časa, ko je bila alkoholna pijača popita. Rezultat je količina alkohola v miligramih na 100 kubičnih centimetrov krvi.

Denimo, da popije 70 kg tezak človek liter vina s 100 grami vsebovanega alkohola. V tem primeru se račun glasi: 112 krat 100 je enako 11.200; če razdelimo to število s 70, dobimo 160. Toliko miligramov alkohola je v 100 kubičnih centimetrih krvi takoj, ko je človek popil vino. Če sta minili dve uri, odštejemo od 160 dvakrat 13 torej 26 in dobimo 134 miligramov alkohola v 100 kubičnih centimetrih krvi. To je že zelo mnogo. Pri 50 miligramih alkohola v 100 kubičnih centimetrih krvi, često pa že pri manjših količinah, izgubi večina ljudi kontrolo nad kretinami svojega telesa. Zato šoferji, ki so popili toliko alkohola, ne smejo šofirati. Pri 300 miligramih alkohola v 100 kubičnih centimetrih krvi se ljudje že onesvestijo. Če je v krvi 500 do 700

miligramov alkohola, nastopi smrt.

Ce hočemo uporabiti to formulo, moramo vedeti, koliko je v raznih pijačah čistega alkohola. V whiskyju ga je nad 350, v konjaku in vinskem žganju 300, v vinu 70 do 100, v pivu pa 25 do 40 gramov v litru.

Nekdo, ki mu je vroče!

Vroč, vroče! Mladič severnega medveda je naravnost obupan. Zamislite si položaj uboge živali, ki je navajena na mraz, sedaj pa se mora greti na soncu v Zoološkem vrtu v Londonu. Tega mladčica so namreč pred kratkim pripeljali iz Frankfurta in zanj »marljivci« pazniki še niso našli primerne prostora.

Nova ovira v razvoju LETALSTVA

TOPLOTNI ZID IN VPRAŠANJE NJEGOVEGA PREMAGOVANJA

Angleški svetovni letalski hitrostni rekord 1821,7 km na uro je prikazal v novi luči naslednje važno vprašanje v razvoju letalstva, namreč vprašanje toplotnega zidu. Glavni inženir tovarne letal Fairey Aviation je izjavil, da vse kaže, da bo jeklo zamenjalo lahke zlitine, ko bodo izdelovali nova letala za polete s hitrostjo, večjo od zvočne. Angleški konstruktorji zdaj vneto proučujejo pota in sredstva, kako bi si pomagali pri premagovanju te ovire z novimi kovinami, odpornimi proti velikim vročinam, ki nastane spriču trenja in stiskanja zraka, ko drvi letalo skozenj.

Kaj je toplotni zid? Približno predstavo o tem dobimo, če mislimo na povečanje temperature, ko popolnoma zračnico bicikla z zrakom. Isto velja tudi za letalo; čim hitreje leti, tem bolj se stiska zrak. Pri tem seveda temperatura narašča. V višini 15 kilometrov, kjer znaša temperatura zraka -57°, bi se s hitrostjo 1124 km na uro leteče letalo segrelo na 112° C, pri hitrosti 2181,5 km na uro na 530°, pri hitrosti 4248,6 km pa na 640° C. Temu naraščanju temperature je treba kljubovati z ohlajanjem ali drugimi sredstvi, da ne nastane v letalu za posadko in potnike neznosen položaj, da ne nastanejo motnje v funkcionarju motorja in sestavnih delov, zlasti električnih, in da se ne bi začeli topiti kovinski deli letala. Pri hitrosti izpod 2186,5 km zadostuje hladiči samo nekatere dele letala, pilotsko kabino, motor itd.

Zaradi vpliva toplote na mehanske kompresorje strokovnja-

ki domnevajo, da bo moč reaktivne motorje uporabiti pri hitrosti nad 1124 km na uro. Vtem ko bo reaktivne motorje na bat, zasnovane na lastni brzini pri stiskanju zraka, moč uporabiti morda tudi pri hitrosti nad 5800 metrov. Za večje brzine pa bi prišli v poštev samo raketni motorji z lastnim kisikom. Angleški strokovnjaki zdaj vneto proučujejo eno najvažnejših vprašanj v zvezi s toplotnim zidom, namreč evolucijo kovine, ki bi kljubovala velikim vročinam brez sleherne nevarnosti, da bi izgubila svoje lastnosti ali celo, da bi se raztopila. Titan je najboljši za brzine nad 2500 km na uro v vi-

šini 11.000 metrov, ker razvije toploto do 500° C, vtem ko pride za večje brzine za zdaj v poštev samo jeklo.

Vse kaže, da bodo uporabljali pri največji vročini za letala hafnijev karbid. Ze v bližnji prihodnosti bodo morda uporabili hafnij za izdelovanje turbinskih lopatic za reaktivna letala na pogon s turbinami in za sestavne dele reaktivnih motorjev, katerih se razvija zelo visoka temperatura. S tališčem 3887° C bodo hafnij najbrž uporabljali za izdelovanje ogrodij najhitrejših letal. S tem bo storjen tudi velik korak na poti k premagovanju toplotnega zidu.

Za dobro voljo

»Ja, če že mora biti, pridem pač drevi na sejo odbora društva za zaščito zajcev.«

SPLOSNO ZNANO IME

»Vaš roman je prav dober, je dejal založnik mlademu pisatelju, »toda mi objavljamo samo dela pisateljev, katerih imena so splošno znana.«

Tedaj pa je pisatelj nardušeno ozkličnil: »Imenitni! Pišem se namreč Joe Smith.«

MOŽ IN KENGURU

S kengurujem na veržici pri-
de žena k psihiatru.

»No, kaj pa vam je?« jo vpraša psihiater.

»Nič hudega,« odgovori žena.

»Z menoj je vse v redu. Skrbi me samo, kako je z mojim možem. Vtepel si je namreč v glavo, da je kenguru.«

»Pravzaprav sem hotel kupiti ženi za rojstni dan zapestno uro, pa sem naletel na tako zgovornega prodajalca, da se ga nisem mogel odkrižati.«

NIMA KAJ OBLEČI

»Zdaj pa res nimam več kaj obleči,« potoži žena možu.

»Potemtakem bi se pa jaz na toojem mestu za spremembo zanipl v molk. Saj tega tako še nikoli nisi nosila.«

NAJBOLJSI CLOVEK

Rosegger se je mudil nekoč v družbi prijateljev in znancev. Neke žena ga je vprašala: »Kdo je po vašem mnenju najboljši človek?«

»Najboljši človek?« je menil pesnik smeje. »Po mojem mnenju je najboljši človek prvi mož odone, ki se je znova poročila.«

OPTIMIST IN PESIMIST

K ugotovitvi razlike med optimistom in pesimistom je menil ameriški filmski komik Danny Kaye: »Optimist je mož, ki verjame, da je njegova žena končala telefonski pogovor, če pravi »nasoidenje.«

Albert Schweitzer pa je odgovoril na isto vprašanje: »Optimisti vidijo na cestnih križiščih zmeraj zeleno luč, pesimisti pa rdečo. Resnično modri ljudje pa so za barve slepi.«

Drobne ZANIMIVOSTI

ALI LAHKO CLOVEK KLJUBUJE NAPOROM MEDPLANETARNEGA POLETA?

Na medicinskih soli kopnenih in letalskih sil ZDA so napravili poskuse, ki naj bi pokazali, ali lahko človeški organizem kljubuje naporom medplanetarnega poleta. Poskuse so delali z vojnim tehnikom Theronom Smithom. Izdelali so posebno kabino, ki je docela ustrezala oprani kabini, kakršno bi imela medplanetarna ladja. Kabina je bila hermetično izolirana od zunanje sveta. Smith je predsedel v njej 24 ur. Kisik je dobival iz aparatov v kabini. Kabina se sicer ni premikala, pač pa so tehnik ustvarili pogoje, ki so ustrezali pogojem medplanetarnega poleta. Podatkov o teh poskubah se niso objavili.

RAZVOJ ZAHODNO-NEMškega TRGOVINSKEGA LADJEVJA

Vzhodna Nemčija bo dobila v prihodnjih šestih letih za pomorski tovorni promet 12 motornih tovornih ladij po 10.000 ton. Vozile bodo v Vzhodno Azijo. Razen tega bo začelo voziti pet tovornih ladij po Sredozemskem in Črnem morju.

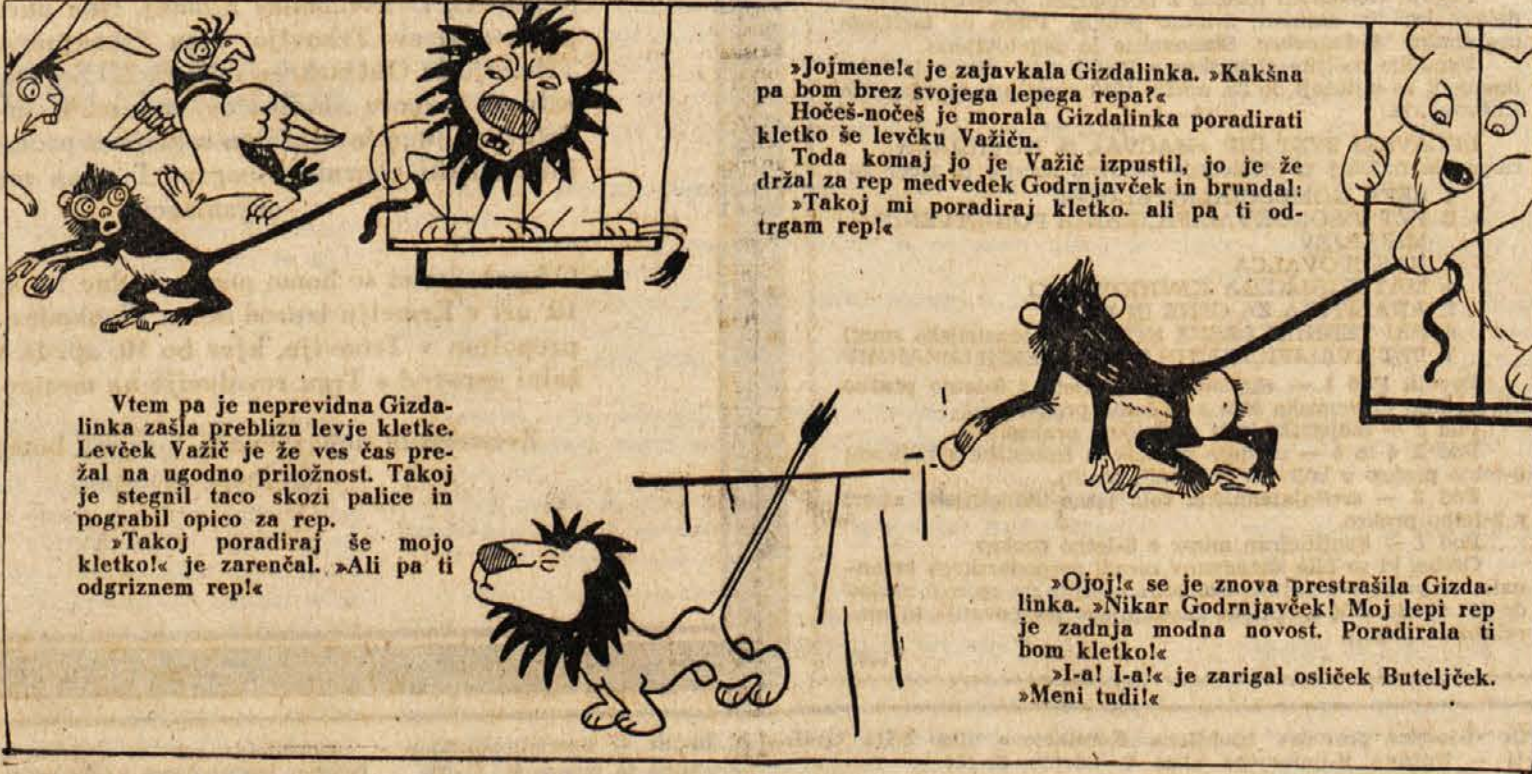
KAZEN ZA RASNO RAZLIKOVANJE

Upravnik neke privatne šole v glavnem mestu Brazilije Rio de Janeiro je bil obsojen na leto dni zapora, na 500 kruzairov denarne globe in na plačilo sodnih stroškov, ker je izključil iz šole nekega zamorskega dečka, ki ga je posvojila družina nekega belca. To je prva obsodba po zakonu iz leta 1953, pa katerem se rasno razlikovanje kaznuje.

MEGLA CEDALJE HUŠA NADLOGA LONDONA

Gosta megla je povzročila v prvi polovici januarja na področju širšega Londona kakih 1000 smrtnih nesreč. Glavni medicinski statistik splošnega registra-torskega urada je objavil te podatke v angleški medicinski reviji, v kateri je tudi rečeno, da je postala londonska megla zadnje čase še bolj nevarna, zlasti otrokom ter šibkim in starim ljudem. V decembru 1952 je povzročila 4000 smrtnih nesreč.

JURČEK RISE

PISE: V. GRAD
RISE: JURČEK

Živalski vrt

»Jojmenela« je zajavkala Gizdalinka. »Kakšna pa bom brez svojega lepega repa?« Hočeš-nočeš je morala Gizdalinka poradirati kletko še levku Vaziču. Toda komaj jo je Vazič izpustil, jo je že držal za rep medvedek Godrnjavček in brundal: »Takoji mi poradiraj kletko, ali pa ti odtrgam rep!«

Vtem pa je neprevidna Gizdalinka zašla preblizu levje kletke. Levček Vazič je že ves čas prežal na ugodno priložnost. Takoji je stegnil tace skozi palice in pograbil opico za rep. »Takoji poradiraj še mojo kletko!« je zarenčal. »Ali pa ti odgriznem rep!«

»Ojoj!« se je znova prestrašila Gizdalinka. »Nikar Godrnjavček! Moj lepi rep je zadnja modna novost. Poradirala ti bom kletko!«
»I-al I-a!« je zarigal osliček Buteljček. »Meni tudle!«